

رژیم ایران و سلاح اتمی

گزارش مجموعه‌ی اخبار و گزارش‌های اولین روز نشست شورای حکام
ایسنا - دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

با سخنرانی البرادعی، شورای حکام آژانس اتمی کارش را آغاز کرد
شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی امروز (دوشنبه) ساعت 10:30 به وقت وین نشست‌اش را با سخنرانی البرادعی آغاز کرد.
به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) بر اساس گزارش سایت اینترنتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، این نشست سه روزه که مهمترین مساله‌ی مورد بحث در آن برنامه‌های هسته‌ی ایران و لیبی است غیرعلنی و بدون حضور خبرنگاران برگزار می‌شود.
بر اساس گزارش سایت اینترنتی آژانس اتمی، اعضای شورای حکام در کنار مسایل گوناگون در خصوص اقداماتی برای افزایش همکاری بین‌المللی در زمینه‌ی هسته‌ی، انتقال مدیریت هسته‌ی، تقویت فعالیت‌های آژانس در رابطه با دانش فناوری و تقاضاهای هسته‌ی، با یکدیگر مذاکره خواهند کرد.
اعضای شورا هم چنین در خصوص بررسی موضوعات هسته‌ی از جمله گزارش محمد البرادعی درباره‌ی تحقق توافق پادمان NPT میان آژانس و جمهوری اسلامی ایران و هم چنین توافق میان آژانس و لیبی و همچنین بازار سیاه هسته‌ی شبکه‌ی عبدالقادر خان، پدر بمب هسته‌ی پاکستان با یکدیگر مذاکره خواهند کرد.

متن کامل اظهارات البرادعی درباره ایران در آغاز نشست امروز شورای حکام آژانس

البرادعی گفت: خوشبختانه با توجه به اینکه هیچ پرده برداری جدیدی (درباره ایران) صورت نگرفته و با قطعنامه‌ی رضایت بخش مربوط به این مسایل و دیگر مسایل باقی مانده، می‌توانیم انتظار زمانی را داشته باشیم که اعتماد جامعه‌ی بین‌المللی دوباره ایجاد شود.
به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از سایت اینترنتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، اظهارات کامل محمد البرادعی، رییس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در آغاز نشست امروز شورای حکام آژانس درباره ایران به شرح ذیل است:
«شما در برابر خود گزارش مفصل فعالیت‌های تحقیقاتی آژانس درباره‌ی جمهوری اسلامی ایران را دارید. تمایل دارم با رضایت به پیشرفت چشمگیر ایران در همکاری با آژانس از اکتبر گذشته و به ویژه با فراهم کردن امکان دسترسی بازرسان به سایت‌ها و اسناد و پرسنل مورد درخواست‌شان و نیز با تعلق فعالیت‌های مربوط به پردازش دوباره در غنی سازی اورانیوم به عنوان یک معیار اعتماد سازی، اشاره کنم.

دوم، من نسبت به اینکه گزارش ماه اکتبر ایران شامل هیچ اشاره‌ای به در اختیار داشتن طرحهای سانتریفیوژهای پی - 2 و فعالیت‌ها و تحقیقات مربوط به آن که از دید من در سیاست شفاف سازی ایران، گامی به عقب محسوب می‌شود، به شدت ابراز نگرانی می‌کنم. از گزارش ایران در ماه اکتبر که گفته می‌شد، گزارش کامل فعالیت‌های هسته‌ی ایران از جمله در خصوص گاه شمار کامل تحقیقات و فعالیت‌های مربوط به سانتریفیوژ می‌باشد، این مورد تنها نکته‌ی قابل توجه است.
سوم، این مساله ضروری است که در ماه‌های آینده ایران با انجام اقداماتی به منظور فراهم کردن تمامی اطلاعات مربوطه با جزئیات کامل و به شکلی دقیق، در زمینه کلیه فعالیت‌های هسته‌ی‌اش شفافیت کامل ایجاد کند.

چهارم، ضروری است که آژانس همکاری کامل کشورهایی را که فناوری و تجهیزات هسته‌ی‌ای از آنها صادر شده است را دریافت کند. این همکاری تاکنون انجام شده است و من امیدوارم که ادامه یافته و گسترش پیدا کند. با توجه به موضوع آلودگی‌های اورانیوم غنی شده در "کالای الکتریک" و نیز نطنز، خوشبختانه با توجه به اینکه هیچ پرده برداری جدیدی صورت نگرفته و با قطعنامه‌ی رضایت بخش مربوط به این مسایل و دیگر مسایل باقی مانده، می‌توانیم انتظار زمانی را داشته باشیم که اعتماد جامعه‌ی بین‌المللی دوباره ایجاد شود.

البرادعی هم چنین گفت: به عنوان بخشی از تحقیقات مربوط به برنامه‌ها و فعالیت‌های لیبی و ایران، آژانس از منشاءها و منابع فراهم کننده فناوری هسته‌ی‌ای از جمله‌ی تجهیزات، مواد و متخصصین مربوطه را مورد بررسی قرار داده است.

همانطور که در گزارشهایمان اشاره شده است، ما شواهد فزاینده‌ای از بازار سیاه هسته‌ی یافته‌ایم و با کشورهای زیادی برای رساندن این یافته به توجیهشان و درخواست همکاری در تحقیقات آینده‌مان همکاری می‌کنیم.

یک بخش مهم تحقیقات ما با حل این مساله است که آیا فناوری هسته‌ی حساس مورد بحث به کشور دیگری و مصرف کننده نهایی دیگری انتقال یافته یا خیر.»

آصفی: تصور می‌کنیم منطقاً جهت‌گیری پرونده ایران در شورای حکام به سمت غیرسیاسی شدن تغییر شکل دهد

آصفی با اشاره به جلسه امروز شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران گفت: با اعضای شورای حکام و سه کشور اروپایی از نزدیک هماهنگی داریم و تصور می‌کنیم منطقاً جهت‌گیری این پرونده به سمت غیرسیاسی شدن تغییر شکل بدهد. به گزارش گروه دریافت خبر خیرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، دکتر حمیدرضا آصفی، سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: ما به خوش بینی به این جلسه شورای حکام نگاه می‌کنیم، زیرا کاملاً همکاری کرده‌ایم.

وی اضافه کرد: مسایل باقیمانده میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یا کاملاً حل شده و یا به سرعت در حال حل شدن است و ما به تعهدات خود همچنان پایبند هستیم. دکتر آصفی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران اصرار دارد که رابطه‌اش با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی عادی شود و کارها در قالب تعهدات ایران به پروتکل الحاقی پیگیری گردد؛ زیرا ما در فضای عادی رابطه با آژانس همکاری جدی‌تری خواهیم داشت.

نماینده ایران در آژانس اتمی: گزارش ایران در اکتبر گذشته به آژانس هرگز با این هدف نبود که تصویر کاملی از برنامه‌های هسته‌ای ایران ارائه دهد

رویتر به نقل از نماینده ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین نوشت: گزارشی را که ایران در ماه اکتبر به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داد، هرگز با این هدف نبود که تصویر کاملی از برنامه‌های هسته‌ای ایران ارائه دهد.

به گزارش خیرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، این خیرگزاری انگلیسی به نقل از پیروز حسینی، نماینده ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در حاشیه نشست شورای حکام این آژانس در وین در جمع خبرنگاران افزود که سال گذشته رسانه‌ها از قول مقام‌های ایرانی، اظهارات اشتباهی را نقل قول می‌کردند و مدعی بودند که ایرانی‌ها گفته‌اند که گزارش ماه اکتبر کامل بوده است. خیرگزاری یاد شده به نقل از وی با اشاره به توافق انجام گرفته میان ایران و آژانس در رابطه با بازرسی‌های محدود این آژانس از ایران ادامه داد: 21 اکتبر زمان گفتن همه چیز نبود و آن چه در آن زمان اعلام کردیم، براساس تعهداتمان به توافق امنیتی بود.

طبق این گزارش، علی اکبر صالحی، نماینده سابق ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، 21 اکتبر اظهار داشت که گزارشی که وی به محمد البرادعی، رییس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه داده، افشای کامل فعالیت‌های گذشته، فعالیت‌های صلح آمیز در عرصه هسته‌ای است. البرادعی در اظهارات خود قبل از جلسه شورای حکام که در پشت درهای بسته انجام می‌شود، گفت: من بسیار نگرانم که در گزارش 21 اکتبر ایران اشاره‌ای به وجود طرح‌های ساترینوفوز P2 و تحقیقات و تحولات مرتبط با آن وجود نداشته است. به نظر من این اقدام مانعی در جهت سیاست‌های شفاف سازی ایران است.

وی از تهران خواست عدم ارائه اطلاعات به سازمان ملل را متوقف کند و طرحی تازه برای ارائه تمامی اطلاعات مربوطه با جزئیات کامل و بسیار سریع را به اجرا گذارد.

خبرگزاری فرانسه به نقل از یک دیپلمات غربی: آمریکا قصد دارد راهی برای تداوم فشارها بر تهران بیابد

خبرگزاری فرانسه با اشاره به نشست امروز (دوشنبه) شورای حکام در مقر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین گزارش داد: شورای حکام در حالی تشکیل جلسه خواهد داد که ایران می‌گوید زمان برای تحقیقات در خصوص برنامه هسته‌ای ایران باید پایان یابد.

به گزارش خیرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) این خیرگزاری فرانسوی در ادامه با اشاره به سخنان روز گذشته حسن روحانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان مبنی بر این که برنامه هسته‌ای ایران از دستور کار آژانس کنار گذاشته شود، نوشت: این در حالی است که آمریکا می‌خواهد فشارها علیه ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ادامه یابد.

خبرگزاری یاد شده به نقل از یک سخنگوی آژانس که نامی از وی نبرد، نوشت: احتمالاً نشست شورای حکام که روز دوشنبه آغاز می‌شود تا روز جمعه ادامه خواهد داشت.

این گزارش به نقل از یک دیپلمات غربی دیگر که نامی از وی نبرد می‌افزاید: انگلیس فرانسه، آلمان در ماه اکتبر سال گذشته با ایران در خصوص همکاری این کشور آژانس به توافق دست یافتند و در حال حاضر نیز بر تعهدات سازنده این کشور تاکید می‌کنند.

طبق این گزارش، وی ادامه داد: آمریکا پیش نویس قطعنامه‌ای را علیه بخش‌های اعلام نشده‌ی برنامه هسته‌ای ایران تهیه کرده است؛ چرا که قصد دارد راهی برای تداوم فشارهای وارده بر تهران به منظور اعلام کامل فعالیت‌های هسته‌ای‌اش بیابد و این در حالی است که اروپایی‌ها لحن عبارات قطعنامه را با دقت بررسی خواهند کرد تا در محکوم کردن ایران زیاده روی نشود.

خبرگزاری فرانسه به نقل از دیپلمات یاد شده با اشاره به لیبی در کنار گذاشتن برنامه‌های هسته‌ای‌اش ادعا کرد که این امر می‌تواند پیامی برای ایران باشد به این معنا که آژانس تا زمان کامل شدن بررسی‌هایش کنار نخواهد کشید.

گزارش مجموعه‌ی اخبار و گزارش‌های اولین روز نشست شورای حکام

ایسنا - دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

با سخنرانی البرادعی، شورای حکام آژانس اتمی کارش را آغاز کرد

شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی امروز (دوشنبه) ساعت 10:30 به وقت وین نشست‌اش را با سخنرانی البرادعی آغاز کرد.

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) بر اساس گزارش سایت اینترنتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، این نشست سه روزه که مهمترین مساله‌ی مورد بحث در آن برنامه‌های هسته‌ی ایران و لیبی است غیرعلنی و بدون حضور خبرنگاران برگزار می‌شود.

بر اساس گزارش سایت اینترنتی آژانس اتمی، اعضای شورای حکام در کنار مسایل گوناگون در خصوص اقداماتی برای افزایش همکاری بین‌المللی در زمینه‌ی هسته‌ی، انتقال مدیریت هسته‌ی، تقویت فعالیت‌های آژانس در رابطه با دانش فناوری و تقاضاهای هسته‌ی، با یکدیگر مذاکره خواهند کرد. اعضای شورا هم چنین در خصوص بررسی موضوعات هسته‌ی از جمله گزارش محمد البرادعی درباره‌ی تحقق توافق پادمان NPT میان آژانس و جمهوری اسلامی ایران و هم چنین توافق میان آژانس و لیبی و همچنین بازار سیاه هسته‌ی شبکه‌ی عبدالقادر خان، پدر بمب هسته‌ی پاکستان با یکدیگر مذاکره خواهند کرد.

متن کامل اظهارات البرادعی درباره ایران در آغاز نشست امروز شورای حکام آژانس

البرادعی گفت: خوشبختانه با توجه به اینکه هیچ پرده برداری جدیدی (درباره ایران) صورت نگرفته و با قطعنامه‌ی رضایت بخش مربوط به این مسایل و دیگر مسایل باقی مانده، می‌توانیم انتظار زمانی را داشته باشیم که اعتماد جامعه‌ی بین‌المللی دوباره ایجاد شود.

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از سایت اینترنتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، اظهارات کامل محمد البرادعی، رییس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در آغاز نشست امروز شورای حکام آژانس درباره ایران به شرح ذیل است:

«شما در برابر خود گزارش مفصل فعالیت‌های تحقیقاتی آژانس درباره‌ی جمهوری اسلامی ایران را دارید. تمایل دارم با رضایت به پیشرفت چشمگیر ایران در همکاری با آژانس از اکتبر گذشته و به ویژه با فراهم کردن امکان دسترسی بازرسان به سایت‌ها و اسناد و پرسنل مورد درخواست‌شان و نیز با تعلق فعالیت‌های مربوط به پردازش دوباره در غنی سازی اورانیوم به عنوان یک معیار اعتماد سازی، اشاره کنم.

دوم، من نسبت به اینکه گزارش ماه اکتبر ایران شامل هیچ اشاره‌ای به در اختیار داشتن طرح‌های سانتریفیوژهای پی - 2 و فعالیت‌ها و تحقیقات مربوط به آن که از دید من در سیاست شفاف سازی ایران، گامی به عقب محسوب می‌شود، به شدت ابراز نگرانی می‌کنم. از گزارش ایران در ماه اکتبر که گفته می‌شد، گزارش کامل فعالیت‌های هسته‌ی ایران از جمله در خصوص گاه شمار کامل تحقیقات و فعالیت‌های مربوط به سانتریفیوژ می‌باشد، این مورد تنها نکته‌ی قابل توجه است. سوم، این مساله ضروری است که در ماه‌های آینده ایران با انجام اقداماتی به منظور فراهم کردن تمامی اطلاعات مربوطه با جزئیات کامل و به شکلی دقیق، در زمینه کلیه فعالیت‌های هسته‌ی‌اش شفافیت کامل ایجاد کند.

چهارم، ضروری است که آژانس همکاری کامل کشورهای را که فناوری و تجهیزات هسته‌ی‌ای از آنها صادر شده است را دریافت کند. این همکاری تاکنون انجام شده است و من امیدوارم که ادامه یافته و گسترش پیدا کند. با توجه به موضوع آلودگی‌های اورانیوم غنی شده در "کالای الکتریک" و نیز نطنز، خوشبختانه با توجه به اینکه هیچ پرده برداری جدیدی صورت نگرفته و با قطعنامه‌ی رضایت بخش مربوط به این مسایل و دیگر مسایل باقی مانده، می‌توانیم انتظار زمانی را داشته باشیم که اعتماد جامعه‌ی بین‌المللی دوباره ایجاد شود.

البرادعی هم چنین گفت: به عنوان بخشی از تحقیقات مربوط به برنامه‌ها و فعالیت‌های لیبی و ایران، آژانس از منشاءها و منابع فراهم کننده فناوری هسته‌ی‌ای از جمله‌ی تجهیزات، مواد و متخصصین مربوطه را مورد بررسی قرار داده است.

همانطور که در گزارش‌های مان اشاره شده است، ما شواهد فزاینده‌ای از بازار سیاه هسته‌ی‌ای یافته‌ایم و با کشورهای زیادی برای رساندن این یافته به توجه‌شان و درخواست همکاری در تحقیقات آینده‌مان همکاری می‌کنیم.

یک بخش مهم تحقیقات ما با حل این مساله است که آیا فناوری هسته‌ی‌ای حساس مورد بحث به کشور دیگری و مصرف کننده نهایی دیگری انتقال یافته یا خیر.»

آصفی: تصور می‌کنیم منطقاً جهت‌گیری پرونده ایران در شورای حکام به سمت غیرسیاسی شدن تغییر شکل دهد

آصفی با اشاره به جلسه امروز شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص فعالیت‌های هسته‌ی‌ای ایران گفت: با اعضای شورای حکام و سه کشور اروپایی از نزدیک هماهنگی داریم و تصور می‌کنیم منطقاً جهت‌گیری این پرونده به سمت غیر سیاسی شدن تغییر شکل بدهد.

به گزارش گروه دریافت خبر خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، دکتر حمیدرضا آصفی، سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: ما به خوش بینی به این جلسه شورای حکام نگاه می‌کنیم، زیرا کاملاً همکاری کرده‌ایم.

وي اضافه كرد: مسایل باقیمانده میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یا کاملاً حل شده و یا به سرعت در حال حل شدن است و ما به تعهدات خود همچنان پایبند هستیم.
دکتر آصفی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران اصرار دارد که رابطه‌اش با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی عادی شود و کارها در قالب تعهدات ایران به پروتکل الحاقی پیگیری گردد؛ زیرا ما در فضای عادی رابطه با آژانس همکاری جدی‌تری خواهیم داشت.

نماینده ایران در آژانس اتمی: گزارش ایران در اکتبر گذشته به آژانس هرگز با این هدف نبود که تصویر کاملی از برنامه‌های هسته‌بی‌مان ارایه دهد
رویتر به نقل از نماینده‌ی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین نوشت: گزارشی را که ایران در ماه اکتبر به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داد، هرگز با این هدف نبود که تصویر کاملی از برنامه‌های هسته‌بی‌مان ایران ارایه دهد.
به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، این خبرگزاری انگلیسی به نقل از پیروز حسینی، نماینده‌ی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در حاشیه‌ی نشست شورای حکام این آژانس در وین در جمع خبرنگاران افزود که سال گذشته رسانه‌ها از قول مقام‌های ایرانی، اظهارات اشتباهی را نقل قول می‌کردند و مدعی بودند که ایرانی‌ها گفته‌اند که گزارش ماه اکتبر کامل بوده است.
خبرگزاری یاد شده به نقل از وی با اشاره به توافق انجام گرفته میان ایران و آژانس در رابطه با بازرسی‌های محدود این آژانس از ایران ادامه داد: 21 اکتبر زمان گفتن همه چیز نبود و آن چه در آن زمان اعلام کردیم، براساس تعهداتمان به توافق امنیتی بود.
طبق این گزارش، علی اکبر صالحی، نماینده‌ی سابق ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، 21 اکتبر اظهار داشت که گزارشی که وی به محمد البرادعی، رییس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارایه داده، افشای کامل فعالیت‌های گذشته، فعالیت‌های صلح آمیز در عرصه‌ی هسته‌بی‌مان است.
البرادعی در اظهارات خود قبل از جلسه‌ی شورای حکام که در پشت درهای بسته انجام می‌شود، گفت: من بسیار نگرانم که در گزارش 21 اکتبر ایران اشاره‌ای به وجود طرح‌های سانترفوز P2 و تحقیقات و تحولات مرتبط با آن وجود نداشته است. به نظر من این اقدام مانعی در جهت سیاست‌های شفاف سازی ایران است.
وی از تهران خواست عدم ارایه اطلاعات به سازمان ملل را متوقف کند و طرحی تازه برای ارایه‌ی تمامی اطلاعات مربوطه با جزئیات کامل و بسیار سریع را به اجرا گذارد.

خبرگزاری فرانسه به نقل از یک دیپلمات غربی: آمریکا قصد دارد راهی برای تداوم فشارها بر تهران بیابد
خبرگزاری فرانسه با اشاره به نشست امروز (دوشنبه) شورای حکام در مقر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین گزارش داد: شورای حکام در حالی تشکیل جلسه خواهد داد که ایران می‌گوید زمان برای تحقیقات در خصوص برنامه‌ی هسته‌بی‌مان ایران باید پایان یابد.
به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) این خبرگزاری فرانسوی در ادامه با اشاره به سخنان روز گذشته‌ی حسن روحانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان مبنی بر این که برنامه‌ی هسته‌بی‌مان ایران از دستور کار آژانس کنار گذاشته شود، نوشت: این در حالی است که آمریکا می‌خواهد فشارها علیه ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ادامه یابد.
خبرگزاری یاد شده به نقل از یک سخنگوی آژانس که نامی از وی نبرد، نوشت: احتمالاً نشست شورای حکام که روز دوشنبه آغاز می‌شود تا روز جمعه ادامه خواهد داشت.
این گزارش به نقل از یک دیپلمات غربی دیگر که نامی از وی نبرد می‌افزاید: انگلیس فرانسه، آلمان در ماه اکتبر سال گذشته با ایران در خصوص همکاری این کشور آژانس به توافق دست یافتند و در حال حاضر نیز بر تعهدات سازنده‌ی این کشور تأکید می‌کنند.
طبق این گزارش، وی ادامه داد: آمریکا پیش نویس قطعنامه‌ی را علیه بخش‌های اعلام نشده‌ی برنامه‌ی هسته‌بی‌مان ایران تهیه کرده است؛ چرا که قصد دارد راهی برای تداوم فشارهای وارده بر تهران به منظور اعلام کامل فعالیت‌های هسته‌بی‌مانش بیابد و این در حالی است که اروپایی‌ها لحن عبارات قطعنامه را با دقت بررسی خواهند کرد تا در محکوم کردن ایران زیاده روی نشود.
خبرگزاری فرانسه به نقل از دیپلمات یاد شده با اشاره به لیبی در کنار گذاشتن برنامه‌های هسته‌بی‌مانش ادعا کرد که این امر می‌تواند پیامی برای ایران باشد به این معنا که آژانس تا زمان کامل شدن بررسی‌هایش کنار نخواهد کشید.

**گزارش آخرین تحولات پرونده هسته‌ای ایران
دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004**

تحولات امروز پرونده هسته‌ای ایران، امروز با آغاز تشکیل نخستین نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی سازمان ملل متحد در وین، سرعت بیشتری به خود گرفت.
مجموعه اخبار ارسالی امروز سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، در مورد این تحولات را در ادامه می‌خوانید:

آصفی با اشاره به جلسه امروز شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران گفت: با اعضای شورای حکام و سه کشور اروپایی از نزدیک هماهنگی داریم و تصور می‌کنیم منطقاً جهت‌گیری این پرونده به سمت غیر سیاسی شدن تغییر شکل بدهد. به گزارش سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، حمیدرضا آصفی، گفت: ما با خوش‌بینی به این جلسه شورای حکام نگاه می‌کنیم، زیرا کاملاً همکاری کرده‌ایم. وی اضافه کرد: مسایل باقی‌مانده میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یا کاملاً حل شده و یا به سرعت در حال حل‌شدن است و ما به تعهدات خود همچنان پایبند هستیم. آصفی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران اصرار دارد که رابطه‌اش با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی عادی شود و کارها در قالب تعهدات ایران به پروتکل الحاقی پی‌گیری گردد؛ زیرا ما در فضای عادی رابطه با آژانس همکاری جدی‌تری خواهیم داشت.

*****

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دقایقی پیش از تشکیل نشست امروز شورای حکام در وین، اعلام کرد: ایران و لیبی مدت‌های طولانی تعهدات خود را در خصوص پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای نقض کرده‌اند.

به گزارش سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، محمد البرادعی قبل از آغاز نشست غیرعلنی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در جمع خبرنگاران گفت: شورای حکام، نقض پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای از سوی ایران و لیبی در دستور کار قرار خواهد داد. به گزارش خبرگزاری رویترز، ملیسا فلیمنگ، سخنگوی آژانس نیز در اظهاراتی جداگانه گفت: لیبی و نیجر نیز پس‌فردا، چهارشنبه پروتکل الحاقی را که ایران نیز آن را امضا کرده است و به مأموران آژانس اجازه بازدید ناگهانی از تأسیسات هسته‌ای را می‌دهد، امضا خواهند کرد. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی سازمان ملل، امروز همچنین درباره اطلاعات منتشرشده در خصوص برنامه‌های هسته‌ای ایران و لیبی که بر اساس ادعاهای عبدالقادرخان، دانشمند هسته‌ای پاکستان که مدعی شده بود این برنامه‌ها از سوی بازار سیاه جهانی تغذیه می‌شده است، بحث و بررسی می‌کند.

از سوی دیگر شورای حکام آژانس در نشست امروز خود همچنین در نظر دارد برنامه‌های سری هسته‌ای لیبی و برنامه‌های صلح‌آمیز هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران را با یکدیگر مقایسه کند تا شاید بدین‌وسیله به صحت و سقم ادعاهای عبدالقادرخان پی ببرد.

*****

یک کارشناس مسائل استراتژیک، گفت: البرادعی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در حالی اعلام کرده که ایران پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای را نقض کرده که در اظهارات قبلی خود و در گزارش آژانس نیز از همکاری‌های ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ابراز رضایت کرده بود. دکتر حسین پوراحمدی، اسناد روابط بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی در گفت‌وگو با خبرنگار سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، در خصوص اظهارات امروز البرادعی در وین مبنی بر اینکه ایران، پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای را نقض کرده، با اشاره به اینکه نمی‌توان صرف انتشار این‌گونه خبرها موضع آژانس و البرادعی را تعیین کرد، گفت: البرادعی در گزارش آژانس، از فعالیت‌های هسته‌ای و همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ابراز رضایت کرده و بنابراین ما نمی‌توانیم یک خبر را به‌عنوان موضع آژانس در نظر بگیریم.

وی در خصوص پیش‌بینی نتیجه نشست امروز شورای حکام گفت: آنچه ظاهر قضیه نشان می‌دهد قرار نیست که نشست امروز شورای حکام قطعنامه شدیداللحنی علیه ما صادر کند. این کارشناس مسایل استراتژیک، افزود: ظاهراً گزارش‌های مربوط به پرونده هسته‌ای ایران مثبت است. پور احمدی افزود: ظاهر قضیه نشان می‌دهد که قرار نیست پرونده ایران به شورای امنیت برود.

*****

یک دیپلمات غربی هم‌زمان با آغاز نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین، مدعی شد: گزارش ایران از برنامه‌های هسته‌ای‌اش صادقانه و کامل نبوده است.

به گزارش سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، در پیش‌نویس نهایی بیانیه شورای حکام که از سوی آمریکا، کانادا، استرالیا و نیوزلند آماده شده، حرفی از ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت، به میان نیامده است.

وی که خواست نامش فاش نشود در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری رویترز در وین، گفت: بین انتقاداتی که متوجه ایران است و تمجیدهایی که از ایران به علت صدور اجازه به آژانس برای بازدید از تأسیسات هسته‌ای و موافقت با تعلیق غنی‌سازی به عمل می‌آید، توازن وجود دارد.

این خبر می‌افزاید: واشنگتن به آژانس فشار می‌آورد تا پرونده ایران را به شورای امنیت بفرستد و اعلام کند که ایران تعهدات بین‌المللی خود را نقض کرده تا بدین‌وسیله مجازات‌هایی بر ضد ایران وضع شود.

در مقابل برخی دیپلمات‌ها در وین نیز تأکید کرده‌اند که هدف از ادامه فشارها بر تهران، باقی‌گذاشتن پرونده هسته‌ای ایران در دستور کار آژانس است.

به گزارش رويترز، انگلیس، فرانسه و آلمان به تهران اطمینان داده‌اند که مانع صدور هرگونه قطعنامه در خصوص ایران در شورای حکام شوند و کمک‌های فناوری هسته‌ای خود را در قبال تعلیق برنامه‌های غنی‌سازی ادامه خواهند داد.

این دیپلمات‌ها تأکید کردند: این سه کشور اروپایی، صدور قطعنامه‌ای با این لحن را پذیرفته‌اند و اینکه این سه کشور از تأیید البرادعی برخوردارند و نظر آنها در خصوص هرگونه تصمیم در خصوص ایران مهم است.

*****

نماینده جمهوری اسلامی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گفت: گزارش 21 اکتبر ایران به آژانس هرگز به این نیت نوشته نشده بود که تصویر کاملی از برنامه‌های گذشته هسته‌ای ایران ارائه کند. به گزارش سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، پیروز حسینی، در گفت‌وگو با خبرنگاران در حاشیه نشست امروز شورای حکام در وین، با بیان این مطلب، اظهار داشت: رسانه‌ها اعلام کرده‌اند که گزارش اکتبر ایران، گزارش کامل فعالیت‌های هسته‌ای بوده در حالی که این‌گونه نیست. نماینده جمهوری اسلامی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در ادامه تصریح کرد: آمریکا در تلاش است که قطعنامه شدیدالحنی بر ضد ایران، تنظیم شود که البته این اتفاق نخواهد افتاد. وی افزود: تقریباً تمامی اعضای شورای حکام معتقدند که ما تا آنجا که توانسته‌ایم همکاری خوبی با آژانس داشته‌ایم.

حسینی با اشاره به امضای پروتکل الحاقی از سوی ایران که به بازرسان آژانس اجازه می‌دهد از تأسیسات هسته‌ای کشورمان بازرسی کنند، گفت: موضع ما مانند موضع 21 اکتبر نیست که همه چیز را بگوییم؛ چرا که آنچه ما در آن موقع اعلام کردیم براساس تعهدات ما به موافقتنامه آژانس بود. بر اساس این گزارش، علی‌اکبر صالحی، نماینده سابق ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در ماه اکتبر گفته بوده است که گزارشی که وی به محمد البرادعی، رئیس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه کرده، افشای کامل فعالیت‌های گذشته، فعالیت‌های صلح‌آمیز در عرصه هسته‌ای است. همچنین زمانی‌نیا، از مدیران وزارت امور خارجه و عضو هیأت ایرانی اعزامی به وین، در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت: ایران فعالانه با آژانس همکاری می‌کند تا مسائل حل شود. وی افزود: هر قطعنامه‌ای که بیانگر علائمی از همکاری مثبت ایران باشد، به حل مسأله کمک می‌کند تا مسائل یکی پس از دیگری حل شود.

*****

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، درخواست ایران را مبنی بر خروج پرونده ایران از دستور کار آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خارج شود را رد کرد.

به گزارش سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، به گزارش آسوشیتدپرس، محمد البرادعی در گفت‌وگو با خبرنگاران با بیان این مطلب، گفت: این مسأله وقتی از دستور کار آژانس خارج خواهد شد که ما تمام مسائل را حل کرده باشیم و این مورد توجه ماست.

حسن روحانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، دیروز در یازدهمین نشست مجلس خبرگان رهبری، ضمن ارائه گزارشی تفصیلی از فعالیت‌های جمهوری اسلامی ایران، اعلام کرده بود: باید قدم‌به‌قدم پرونده مسائل هسته‌ای ایران را از دستور کار آژانس خارج کنیم و ما تلاش خود را در این زمینه شروع کرده‌ایم و به دنبال خارج کردن این پرونده هستیم. وی در خصوص برخورد با آنچه فعالیت‌های مشکوک ایران خواند، گفت: این امر به شدت به نوع همکاری ایران بستگی دارد و ما امیدواریم این همکاری‌ها را از جانب ایران دریافت کنیم. البرادعی افزود: اعتمادسازی به سالها وقت و نیز شفافیت کامل دارد.

*****

نماینده آمریکا در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در پاسخ به تصریحات نماینده کشورمان در این شورا مدعی شد: ایران با تغییر داستان‌هایش سعی دارد خود را با کشفیات جدید آژانس انرژی اتمی تطبیق دهد.

به گزارش سرویس دیپلماتیک خبرگزاری کار ایران، ایلنا، کنت بریل، در گفت‌وگو با خبرنگاران در حاشیه نشست امروز شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین با بیان این مطلب، افزود: شورای حکام باید بیشتر در این خصوص کار کند. وی در ادامه گفت: ما انتظار داریم پرونده ایران را در جلسات متعددی که توسط شورای حکام برگزار می‌شود بررسی کنیم. پایان پیام

متن کامل سند اصلی اعتراض جمهوری اسلامی به گزارش البرادعی

دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

خبرگزاری مهر امروز متن کامل سند اصلی اعتراض ایران به گزارش البرادعی را منتشر کرد. متن کامل این سند به نقل از خبرگزاری مهر به این شرح است:

"با انتشار گزارش محمد البرادعی مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و همزمان با آغاز نشست شورای حکام، مقامات جمهوری اسلامی ایران بطور رسمی پاسخی اعتراض آمیز به گزارش فوق داده

اند که بین اعضای شورای حکام توزیع شده و قرار است بنا به درخواست هیات مذاکره کننده کشورمان به عنوان سند منتشر شود.

به گزارش خبرنگار اعزامی مهر به وین، مقامات کشورمان از آن بخش گزارش مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی که تایید کرده همکاری فعال و همه جانبه ایران با بازرسان آژانس در بر دارنده نتایج قابل توجهی بوده است، ابراز رضایت کرده اند. لکن با توجه به شناختی که ایران از کار سخت و حرفه ای " دبیرخانه " آژانس و همچنین نقش فشار های سیاسی دارد، توضیح برخی کوتاهی ها و وسهل انگاریها با توجه به توافقات انجام شده را برای ثبت رسمی در اسناد آژانس ضروری می داند. متن کامل توضیحات هیات ایرانی که به البرادعی نیز تسلیم شده چنین است:

۱- اجرای پروتکل الحاقی توسط مقامات ایران بر تایید و تصویب آن از سوی پارلمان ایران مقدم است، چیزی که واضح است این که، اقدام داوطلبانه مقامات ایران برای بیشترین همکاری و شفاف سازی از پاراگراف ۵ گزارش حذف شده است.

الف- در روز ارائه گزارش مدیر کل آژانس، شش طریقه دسترسی تکمیلی در عرض دو ساعت بدست آمد.

ب- دسترسی تکمیلی به " مرکز فناوری هسته ای اصفهان " (ENTC) و کرج که در پاراگراف چهار آورده شده است به تقدم امضا و توافق مقامات ایران برای اجرای پروتکل الحاقی (۱۸ دسامبر/۲۰۰۳) اشاره می کند.

ج- با توجه به مطلب چهارم پروتکل الحاقی، دسترسی تکمیلی بعد از اعلام و تسلیم این پروتکل به مقامات آژانس با هدف بررسی فعالیت های که به آنها اشاره شده است و فعالیت هایی که اشاره ای به آنها نشده است قابل اجرا است. هدف ممکن است اجتناب از بروز سوء تفاهم ناشی از عدم هماهنگی با تصویر نهایی پروتکل باشد. اگرچه درخواست مقامات آژانس برای دسترسی تکمیلی پیش از ارائه پروتکل توجیه قانونی ندارد اما در راستای افزایش روح همکاری و اعتماد طرفین مقامات ایران این مسئله را پذیرفتند. (در گزارش به این مسئله اشاره شده است)

۲- ساختار تجهیزات از هم باز شده و اجزای R&D پروژه تبدیل اورنیوم توسط ایران، تحت نظارت بازرسان آژانس بین المللی انرژی اتمی در ۱۴ ژانویه/۲۰۰۴، طبق مقررات در پاراگراف ۱۹ این گزارش اشاره نشده است.

۳- کل پلوتونیومی که بنابر تخمین مقامات آژانس در ایران تولید شده است حداکثر ۲ گرم است (طبق آن چیزی که توسط DDG برای اعضای شورای حکام در ۲۷ فوریه / ۲۰۰۴ توضیح داده شده است). بنابراین عبارت " حقیقتاً بالاتر است " که در پاراگراف ۲۶ آورده شده است گمراه کننده است. مدیر این پروژه در طی بازرسیها توضیح داد که به خاطر کمی تجربه در استخراج حلال ها ، مسائل ایمنی و خطرات تابش تشعشعات به خاطر استفاده از محفظه مواد خطرناک رادیو اکتیو به جای تابشگردان (اتاق بتونی برای نگهداری و کار با مواد تابشگر) نتوانسته اند مقدار پلوتونیوم بیشتری تولید کنند.

۴- در پاراگراف ۳۷ عبارت " بیشتر کارگاه ها متعلق به سازمان های صنعتی نظامی است " نیز درست نیست. با توجه به جزئیات ارائه شده در ۲۱ اکتبر/۲۰۰۳ ، از هر ۱۰ کارگاه ۳ کارگاه برای ساخت اجزای دستگاه های سانتریفوژ به متعلق به " صنایع دفاع " بوده است و این کارگاه ها نیز پیش از این توسط بازرسان آژانس مورد بازرسی قرار گرفته بودند. مقامات آژانس مطلع بودند که ماشین های جدا کننده که برای تولید برخی اجزای و قطعات برای شرکت های دولتی و خصوصی استفاده می شوند در ابتدا متعلق به " صنایع دفاع " بوده اند.

۵- در پاراگراف ۳۸ عبارت " دسترسی کنترل شده و محدود " نادرست است زیرا از زمان بازرسی بازرسان آژانس در ایران آنها دسترسی نامحدود داشته اند.

۶- توضیح جزئیات در مورد نتایج تجزیه و بررسی نمونه های زیست محیطی در پاراگراف ۳۹ و ۴۰ گزارش ۱۶ فوریه/۲۰۰۴ سازمان انرژی اتمی ایران به مقامات آژانس ارائه شده است، به همین خاطر به نظر نمی رسد که تا کنون بررسی و ارزیابی در مورد آن به اتمام رسیده باشد.

۷- اطلاعات در مورد دو کارگاه " فرآیند تکنیک " اصفهان و " پارس تراش " تهران که ساخت اجزای دستگاه های سانتریفوژ را برعهده دارند پیشتر در گزارش ۲۱ اکتبر/۲۰۰۳ به مقامات آژانس ارائه شده بود. بنابراین عبارت " وسایل کشف شده " در پاراگراف ۴۱ غلط است.

۸- با توجه به پاراگراف ۵۷ ، بازرسان آژانس در مورد علت کمی ارائه دقیق اطلاعات نهایی در مورد ابعاد تابشگرها که در مجاورت راکتورهای آب سنگین قرار داشته اند مطلع بوده اند. یکی از دلایل اصلی غیر قابل دسترس بودن دستگاه دست ورزی از دور در کار با مواد رادیو اکتیو برای تابشگردان بود که برپایه آن ابعاد تابشگردان قابل سنجش بود. در این مورد نیز بازرسان مطلع بودند که تلاش ها برای خرید دستگاه دست ورزی از دور از خارج از ایران بی نتیجه مانده بود.

۹- با مراجعه به پاراگراف ۵۷ این مسئله مهم قابل توجه است که با توجه به تحقیقات به عمل آمده اجزا و قطعاتی که به ایران فروخته شده بود پیش از فروش به ایران مورد استفاده قرار گرفته بودند. این مسئله علت آلودگی دستگاه ها به ماده تابشگر بوده است که مقامات ایران نمی توانند توضیح نهایی را در این مورد بدهند.

۱۰- پرتوفکنی نمونه فلز بیسموت برای تولید پلونیوم-210 به دقت توسط بازرسان مورد بررسی قرار گرفته و مدارک ۴۱ صفحه ای آن به آژانس ارائه شده است. این مطلب همچنین در گزارش ۲۷ فوریه/۲۰۰۴ توضیح داده شد. با توجه به این مطلب اطلاع از موارد زیر بسیار حائز اهمیت است:

الف- با توجه به آنچه در پاراگراف ۲۸ آورده شده است، طبق توافقنامه پادمان هیچ نیازی و تعهدی به اعلام پرتوفکنی فلز بیسموت وجود نداشته است.

ب- این پروژه ۱۳ سال پیش متوقف شده و ناتمام گذاشته شد.

ج- اطلاعات کامل در مورد پرتوفکنی دو نمونه فلز بیسموت در راکتورهای تحقیقاتی تهران (TRR) در گاه شمار راکتور که در حدود ۳۰ سال است که تحت نظارت آژانس قرار دارد گزارش شده است. این پرتوفکنی فلز بیسموت تاکنون مطرح نشده بود.

د- در این پروژه تحقیقاتی تنها دو نمونه فلز بیسموت (۵/۱ و ۵/۰ گرمی) پرتوفکنی داشته اند و تلاش برای تولید و استخراج پلونیوم از نمونه اول بی نتیجه بوده است. این پروژه تحقیقاتی ۱۳ سال پیش به خاطر خارج شدن شیمی دانهای مسئول این پروژه از ایران برای همیشه نیمه تمام متوقف شد. نمونه دوم فرآیندی نداشته است و بعدها با توجه به طول عمر کوتاهش دور انداخته شد.

و- هیچ قصدی برای تولید منبع نوترون وجود نداشته است. بنابراین تولید بریلیم Be که برای منبع نوترون به همراه پلونیوم ۲۱۰ ضروری است، زمانی که امکان تامین این مواد از خارج وجود داشت، هرگز مورد نیاز نبود. مدارک تهیه و خرید این مواد از منابع خارجی به مقامات آژانس ارائه شده است.

ه- با توجه به متون علمی و تکنیکی ارائه شده به آژانس، پلونیوم-210 استفاده های متنوع و زیادی برای بهره برداری در اهداف صلح آمیز شامل RTGS دارد. حتی با فرض سناریوی تلاش برای استفاده از پلونیوم-210 برای تولید منبع نوترون، منبع نوترون استفاده های صلح آمیز متعدد شامل راکتورها، بهره برداری از نوترون در استخراج نفت و گاز و دیگر بهره برداریها از نوترون است.

ی- ایران از شیمی دان های مسئول این پروژه که این پروژه را را نیمه تمام رها کرده بودند برای سفر به ایران دعوت به عمل آورد تا در سفر به ایران با بازرسان آژانس گفتگو کنند و دلایل متوقف شدن پروژه را ارائه دهند.

۱۱- با توجه به اهمیت طرح P2 دستگاههای سانتریفوژ توجه به مسائل زیر حائز اهمیت است:

الف- پروژه ملی دستگاه های سانتریفوژ غنی سایی اورانیوم بر پایه طرح P1 است.

ب- در طی مذاکرات کارشناسان آژانس بین المللی انرژی اتمی با متخصصان دستگاه های سانتریفوژ ایرانی در تابستان ۲۰۰۳، تحقیق در مورد مدل ها و ابعاد مختلف اجزای دستگاه های سانتریفوژ به ویژه آرمیچرها (متفاوت از طرح P1) توسط متخصصان ایرانی مطرح شد. بنابراین مقامات آژانس از پروژه R&D مطلع بودند. نمایش يك آرمیچر (پروانه) كوچك كه متعلق به طرح P1 نبوده است در سالن نمایش مركز تحقیقات هسته ای نطنز در زمان سفر مدیر کل آژانس و هیئت همراه وی در فوریه ۲۰۰۳ بیانگر عدم پنهان کاری بوده است.

ج- توجه به این واقعیت حائز اهمیت است که تنها مهندسان ارشد طراحی P2 فرستاده شدند نه اطلاعات دقیق یا طراحی ساخت ارائه نشد. هیچ يك از اجزای P2 از طریق واسطه ها گرفته نشد. تنها تعداد کمی اجزاء، آرمیچرهایی با ابعاد مختلف توسط يك شرکت خصوصی محلی ساخته شد. این اجزا

نیز در ژانویه ۲۰۰۴ به صورت داوطلبانه به بازرسان آژانس ارائه شد. این پروژه تحقیقاتی به خاطر مشکلات ناشی از تعهدات قراردادی متوقف شد.

د- با توجه به توافقنامه جامع و گسترده پادمان (INFCIRC/۱۵۳)، جمهوری اسلامی ایران ضرورتی برای ارائه اطلاعات در مورد طرح P2 و تعدادی از آرمیچرهای ساخت داخل به مقامات آژانس نداشته است، زیرا نه ساختار تجهیزات اتمی را داشته و نه مواد هسته ای در آن استفاده شده است.

و- اعلام گزارش ۲۱ اکتبر/۲۰۰۳ کاملاً به معنی ارائه تصویر کاملی از فعالیتهای ایران تحت نظارت آژانس انرژی اتمی و با توجه به توافقنامه پادمان بود. بنابراین نتیجه گیری وجود پاره ای کوتاهی ها و قصور در طرح P2 R&D که نتیجه تکمیلی را مورد بازخواست قرار می دهد توجیه پذیر نیست. ایران قصد داشت تا با ارائه اطلاعات در مورد R&D طرح P2 همراه با توضیحات بیشتری که مورد نیاز است مطابق زمان بندی ارائه شده توسط آژانس در پروتکل الحاقی عمل کند.

۱۲- چون R&D در تبدیل اورانیوم (دربخش B گزارش) قابل توجه است، در طی ۲۵ سال گذشته، جمعاً ۵۰ کیلوگرم اورانیوم طبیعی به صورت کیک زرد (U3O8) در پروژه های تحقیقاتی مختلفی در مرکز تحقیقات هسته ای اصفهان (ENTEC) و مرکز تحقیقات تهران (TNRC) استفاده شده است و این درحالی است که با امضای توافقنامه پادمان آژانس بین المللی انرژی اتمی تحت نظارت آژانس سالها است که بیش از ۵۳۰ تن کیک زرد همچنان بدون استفاده باقی مانده است. علیرغم نکات گمراه کننده ای که احتمالاً گزارش قبلی آژانس ایجاد کرده است، گفته شد که پروژه های تحقیقاتی قابل اعتماد نبوده است. گزارش ارائه شده در مورد تبدیل اورانیوم در کنفرانس بین المللی دانش هسته ای که در سال ۱۹۸۵ که در بوشهر برگزار شد است، همانند اطلاعات جزئی در مورد فعالیت های هسته ای ایران در مورد تبدیل اورانیوم در آژانس که توسط کارشناسان AEOI تنظیم شده است و این تاییدی برگرفته مقامات ایران است. مدارک مربوطه پیش از این به بازرسان آژانس ارائه شده است".
انتهای پیام

برخی از رویدادهای مهم ایران

سومین روز تحصن اعتراض آمیز شماری از معلمان ایران، از دید یک معلم
دو شنبه ۱۸ اسفند ۱۳۸۲ - ۸ مارس ۲۰۰۴

فربیا مودت (رادپو فردا): تحصن اعتراض آمیز شمار زیادی از معلمان ایران امروز در حالی وارد سومین روز خود شد که بنابر خبرهای دریافتی، دامنه آن به دیگر شهرهای ایران نیز رسیده است. این معلمان که از ابتدای امسال تا کنون شش اعتراض، تجمع و تحصن برگزار کردند، خواهان رسیدگی به وضعیت معیشتی خود و از جمله رسیدگی به لایحه نظام هماهنگ پرداخت ویژه کارکنان وزارت آموزش و پرورش هستند. در حالی که این تحصن باعث تعطیل رسمی مدارس نشده است، امروز روزنامه ایران از آتش گرفتن یک کلاس در یکی از مدارس منطقه هفت تهران خبر داد و این اتفاق را بلا تکلیفی دانش آموزان مرتبط دانست. ناصر عظیمی یکی از معلمان مدارس راهنمایی در منطقه شانزده تهران، در گفتگو با

نیما تمدن از رادپو فردا می گوید:

ناصر عظیمی (معلم مدرسه راهنمایی در منطقه ۱۶، تهران): اعتراضی که ما داریم، به این شرح است که در بیشتر مناطق، تقریباً ۱۱ تا از مناطق ۲۰ گانه تهران، معلمان در دفاتر مدارس حاضر می شوند، اما حاضر به رفتن سر کلاسها نمی شوند. به همین خاطر چون دانش آموزان معلمی سر کلاس نیست، کنترل نظمشان بوسیله یک مدیریت کاملاً با مشکل برمی خورد و سر و صدا یا شلوغی که هست، مربوط به دانش آموزان است که معلم ندارند. اطلاعاتی از درگیری خاصی یا از مورد خاصی و حرکتی بیش از این ندارم. تنها چیزی که از روز شنبه تا الان سر کلاسها رفتند و نمی روند فعلاً تا جوابهای قانونی و راههای طولانی مدت، نه راههای کوتاه مدت مثل اینکه مثلاً دو هزار تومان بن بدهند یا ۵۰ هزار تومان عیدی بدهند. بحث خواسته معلمان این است که هماهنگ کردن نظام حقوقی و بازپس گیری مطالباتشان و چیزی هم که هست، اخبارهایی هم که اعلام می شود، می گویند همچنان چیزهایی که داده شده، نه هنوز به کسی داده نشده.

نیما تمدن (رادپو فردا): با این حال یعنی تحصن مدارس به آن شکلی نیست که مدارس به حالت تعطیل دربیایند. هم دانش آموزان در مدارس حضور دارند و هم معلمان در دفاتر مدارس. درست است؟

ناصر عظیمی: بله درست است. تعطیلی مدارس چون در حیطه مناطق آموزشی یا در اختیار مدیر مدرسه است. معلمان به شخصه اختیاری برای تعطیلی مدارس و حتی کلاس ندارند. تنها اختیاری که دارند، این است که سر کلاس نمی روند، بنابراین مدیران هم چون دستوری ندارند، با معلمان مشکلی ندارند، اما مدرسه را هم تعطیل نمی کنند، دانش آموزان را همانطور به شکل تکراری سر ساعتها مشخص سر کلاس نگه می دارند و در زنگهای تفریح در حیات.

ن . ت : دانش آموزان هم گردن می گذارند به این تصمیم معلمان و حضور دارند؟

ناصر عظیمی: نمی توان گفت کامل یا به شکل کامل حضور دارند یا به شکل سازماندهی شده هم حضور پیدا نمی کنند. گاهی بچه ها از مدرسه در می روند یا اولیا می آیند دنبال بچه هایشان، در صورتیکه اولیا بیابند دنبال بچه هایشان، می توانند بروند و بقیه هم ممکن است گاهی بچه هایی از راههای غیر مجاز از مدرسه خارج بشوند، ولی وضعیت بی نظمی عجیبی را در مدرسه ایجاد می کند که حتی خود معلمان متحصن را هم اذیت می کند، ولی حاضر به قبول آن هستند.

ن. ت: آقای عظیمی، واکنش خانواده های دانش آموزان نسبت به این اعتراض معلمان به وضعیت معیشتی شان که در واقع کشیده شده به لغو تدریس چگونه است؟

ناصر عظیمی: تا الان واکنشی از جانب والدین به مدارس ارائه نشده، گاهی بچه ها می گویند ما می گوئیم معلمان نمی آیند سر کلاس، ولی آنها می گویند معلمان نمی آیند، مدرسه که هست، شما بروید مدرسه. فکر می کنم از امروز کم کم واکنشها شروع شده چون تعداد مراجعین اولیا به مدارس و مدیر مدرسه و انجمن اولیا مریبان هم بیشتر و هم شدیدتر شده بود، ولی هنوز به آن حدی نشده بود که به عنوان یک واکنش جمعی بتوان از آن صحبت کرد. ولی قطعاً اگر ادامه پیدا کند، این واکنش را دارد، چون نگهداری بچه ها برای اولیا در ساعاتی که روی آن برنامه ریزی نکردند، کاملاً مشکل زا خواهد بود.

تجمع زنان در پارک لاله تهران به مناسبت روز جهانی زن که در فضای صلح آمیز آغاز شده بود با حمله نیروهای موسوم به بسیجی برهم خورد.

بی بی سی - دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

اعضای نیروی بسیج با حمله به این مراسم، به ضرب و شتم شرکت کنندگان که شامل چند صد نفر می شد پرداختند و چندین زن و مرد را نقش زمین کردند. مقامات ایرانی با لغو مجوز برگزاری این تجمع تنها ساعاتی پیش از برپایی، سعی داشتند مانع تشکیل آن شوند.

اما چند صد زن ضمن خواندن سرودهای آزادی خواهانه و حمل پلاکارد از این حکم سرپیچی کردند و در پارک لاله تهران گرد آمدند.

آنها برای شنیدن سخنرانی های فعالان درباره خشونت علیه زنان به مناسبت روز جهان زن گرد آمده بودند.

خانمی که در این گردهمایی شرکت کرده بود گفت: "قرار بود برنامه های مختلفی داشته باشیم و نشان دهیم زنان چگونه در معرض خشونت هستند و نشان دهیم صدای زنان به جایی نمی رسد. اما آنها حتی به ما اجازه حرف زدن هم نمی دهند."

ده ها مامور پلیس نیز با حضور در محل مانع از تجمع مردم شدند و به آنها دستور دادند به خانه های خود بروند.

پس از آنکه سازمان دهندگان محل را ترک کردند، نیروهای بسیج سوار بر موتور سیکلت و مجهز به باتوم وارد شدند و تلاش کردند زنان و مردانی را که هنوز در محل بودند مرعوب کنند.

برخی گزارش ها حاکی است که چندین نفر بازداشت شده اند.

زنان ایرانی با محدودیت های اجتماعی مختلفی مواجه هستند و بر اساس برخی از قوانین، از نیمی از حقوق مردان برخوردارند.

مراسم بزرگداشت دکتر مصدق در دانشگاه شهید رجایی برگزار شد

دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

به گزارش خبرنگار خبرگزاری کار ایران، ایلنا، مراسم بزرگداشت دکتر مصدق با عنوان "مصدق از نگاه روشنفکران" برگزار شد.

در این برنامه که از سوی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه شهید رجایی برگزار و از سوی دانشجویان این دانشگاه با استقبال خوبی مواجه شد، فریبرز رئیس دانا در زمینه؛ اقتصاد و سیاست مصدق و سعید مدنی در خصوص؛ سیاست های اجتماعی نخست وزیر ملی گرای ایران به ایراد سخن پرداختند.

گفتنی است؛ روز سه شنبه 19 اسفند برنامه دیگری هم با حضور؛ پرویز رجواند و وحید میرزاده در دانشگاه شهید رجایی برگزار خواهد شد.

فریبرز رئیس دانا: مصدق معتقد بود هر پدیده ای که برخاسته از بخشی از مردم باشد، قانونی است

به گزارش خبرنگار خبرگزاری کار ایران، ایلنا، فریبرز رئیس دانا طی سخنانی در مراسم بزرگداشت دکتر مصدق در دانشگاه شهید رجایی گفت: تمام تلاش های مصدق در سایه دموکراتیزم انجام می شد و او با تمام وجود به دموکراسی معتقد بود، مصدق هرگز حاضر نشد غیر قانونی بودن حزب توده را بپذیرد، چرا که معتقد بود هر پدیده ای که برخاسته از بخشی از مردم باشد، قانونی است.

وی افزود: دموکراتیزم مصدق؛ دموکراسی لیبرال نبود، بلکه سوسیال دموکراسی بود، یعنی به دموکراسی توأم با عدالت اجتماعی معتقد بود و نمونه توجه او به عدالت اجتماعی؛ تصویب قانون تامین اجتماعی برای اولین بار در کشور بود که امروز از بزرگترین سرمایه های اجتماعی کشور است، مصدق

همچنین پایه‌گذار تثبیت دستمزد کارگران بود و این حرکت‌های مصدق، وعده‌های تو خالی نبود بلکه اگر می‌خواست ریاکاری کند، می‌توانست مانند شاه اصلاحات ارزی را مطرح کند. رئیس دانا در بخشی از سخنان خود به سیاست پولی ابداعي مصدق اشاره کرد و افزود: مصدق این سیاست را براساس هوشمندی شخص خود و با حمایت مردم در پیش گرفت، چرا که او حقیقتاً دارای ایدئولوژی بود، انتشار پول که توسط مصدق صورت گرفت و با مخالفت برخی افراد قرارگرفت، بنابر مستندات خود او در دادگاه نه تنها نرخ تورم را در کشور بالا نبرده بلکه موجب کاهش تورم نیز شده بود.

وی با اشاره به دموکراسی واقعی مورد نظر مصدق اظهار داشت: دموکراسی مصدق این نبود که هر سال یکبار مردم به پای صندوق‌های رای بیایند و پس از انتخابات باز همان افراد حکومت کنند، بلکه بر اساس دموکراسی او باید مردم نقش مستقیم در اداره کشور داشته باشند. رئیس دانا در پاسخ به سؤال یکی از دانشجویان در مورد مخالفان اصلی اصلاحات اجتماعی در زمان مصدق گفت: بخش‌هایی از روحانیت با برنامه‌های اصلاحی دکتر مصدق مخالفت می‌کردند، البته کسانی هم مانند آیت‌الله طالقانی، زنجانی و حاج سید جوادی حتی پس از بروز مشکل میان مصدق و کاشانی کاملاً از مصدق حمایت می‌کردند.

وی همچنین مخالفان دیگر مصدق را بخشی از بازاریان عنوان کرد و افزود: بخش‌هایی از بازاریان به خاطر نگرانی از به خطر افتادن منافع اقتصادی خود با برنامه‌های مصدق مخالفت می‌کردند البته در میان بازاریان نیز افرادی مانند شمشیری، کازرونی و عالی نسب بودند که حامی مصدق بودند. رئیس دانا ادامه داد: در میان کارگان هیچ جنبش مخالفی با مصدق وجود نداشت و کارگران از مصدق حتی بیش از حزب توده هم حمایت می‌کردند. در واقع حامیان مصدق، بخش‌های آگاه جامعه بودند که البته تعدادشان بسیار محدود بود.

وی در آخرین بخش از سخنان خود بیان کرد: کارهای مصدق برخلاف نظر برخی افراد، هرگز از روی لجاجت نبود چرا که لجاجت زمانی وجود دارد که اصول نباشد و مصدق اصول داشت و روی اصول خود ایستاده بود و البته در صورت لزوم انعطاف پذیر هم بود.

سعید مدنی: مصدق انسانی اصولگرا بود نه پراگماتیست

به گزارش خبرنگار خبرگزاری کار ایران، ایلنا، سعید مدنی طی سخنانی در مراسم بزرگداشت دکتر مصدق که در دانشگاه شهید رجایی برگزار شد، گفت: مصدق چهره تابناکی در تاریخ ایران است، مصدق يك شخصیت خود ساخته بود و سیر تحول زندگی مصدق از او شخصیتی توانا و صاحب‌نظر ساخته بود.

وی با اشاره به اینکه هرکسی صلاحیت قرارگرفتن در هر موقعیتی در جامعه را ندارد، افزود: مصدق جزو این افراد نبود او از 18 سالگی وارد مبارزه سیاسی شد و از همان زمان سیر تحول سیاسی و فکری‌اش آغاز شد، در مشروطه نقش داشت و در مجلس اول کاندید اصفهان شد اما به بهانه سن کم او را رد کردند. در دورانی که در مجلس به عنوان نماینده مردم حضور داشت، همواره مواضع قاطع و صریحی داشت تا اینکه پس از مجلس ششم به خاطر اظهار مواضع صریح خود به احمدآباد تبعید شد و تا سقوط رضاخان در زندان بود و به همراه سایر زندانیان آزاد شد.

مدنی افزود: برنامه کار دکتر مصدق تحت تاثیر برنامه اعلام شده از سوی جبهه ملی بود و ملی شدن صنعت نفت و اصلاح قانون انتخابات را در صدر برنامه‌های خود قرار داد.

وی ویژگی برجسته مصدق را دیدگاه توسعه‌ای همه جانبه او عنوان کرد و افزود: مصدق علاوه بر مسائل سیاسی و اقتصادی به شاخص‌های اجتماعی هم توجه داشت و آنها را پیگیری می‌کرد و همین نگرش چند بعدی از دلایل موفقیت و خوشنامی‌اش بود، همانطور که به آزادی بها می‌داد، به عدالت هم بها می‌داد و این همان چیزی است که در اصلاحات سال‌های اخیر کمتر به آن توجه شده است.

وی همچنین مصدق را انسانی اصولگرا و نه پراگماتیست معرفی کرد و افزود: چنین روحیه‌ای از کسی که فرزند خانواده‌ای اشرافی است، بسیار عجیب است. مصدق با تمرکز قدرت مخالف بود و به آزادی عقیده و بیان احترام می‌گذاشت و آنها را نه به صورت يك تعارف که به شکلی جدی دنبال می‌کرد و تاکید داشت که حق ندارید کسی را به خاطر توهین یا انتقاد به من بازخواست کنید.

وی در توصیف روحیه مصدق و نفی تملق توسط او گفت: هفتاد مورد از روزنامه‌ها و نشریات که در زمان مصدق منتشر می‌شدند، علیه مصدق بودند. يك بار که مردم می‌خواستند مجسمه‌ای از مصدق بسازند، با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که این کار سزاوار پادشاه نیست.

مدنی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به توجه مصدق به حقوق عمومی اظهار داشت: بخش عمده‌ای از 200 لایحه‌ای که در زمان او تصویب شد به حقوق عمومی مربوط می‌شد. دولت مصدق يك سیاست اجتماعی مشخص را دنبال می‌کرد در حالی که ما هنوز سیاست اجتماعی مشخصی نداریم و دچار تناقضات فراوانی هستیم. یکی از نمونه‌های سیاست‌های اجتماعی مصدق توجه به زوایای مختلف امنیت بود.

وی هنر دیگر مصدق را برقراری ارتباط بین جمعیت نخبه که خودش و یارانش بودند با توده مردم عنوان کرد و افزود: مصدق این باور را در مردم ایجاد کرده بود که او و همراهانش برای اصلاح وضع مردم تلاش می‌کنند. مصدق بسیار کم حرف و اهل عمل بود و اقدامات او می‌توانست اثرات مهمی در چند سال اخیر ایران داشته باشد ولی بی‌توجهی به این مسایل، تحولات سونئی بر جای گذاشت.

مدني در پايان در پاسخ به سنوال يکي از دانشجويان در خصوص مقايسه اصلاحات آقاي خاتمي با اصلاحات دکتر مصدق گفت: اصلاحات خاتمي هيچ ارتباطي به اصلاحات مصدق ندارد تنها در مواردی به هم شبیه هستند، مثلاً دشمنان خاتمي مانند دشمنان مصدق بودند اما در زمان آقاي خاتمي حضور خارجي وجود نداشت. ضمن اینکه من دشمنان مصدق را بسيار نجيب تر از دشمنان آقاي خاتمي مي دانم.
پايان پيام

شيرين عبادي، برنده جايزه صلح نوبل

خيرگزارى فرانسه به نقل از شيرين عبادي گزارش داد: من در روز جهاني زن براي حقوق زنان جهان به سوگ نشسته ام.

دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

به گزارش خيرگزارى دانشجويان ايران (ايسنا)، اين خيرگزارى در ادامه به نقل از شيرين عبادي، برنده ي جايزه صلح نوبل 2003 افزود: حقوق زنان و دموکراسي يکسان هستند. عبادي که با پوشيدن لباس سپاه در مقر سازمان بين المللي کار در ژنو حاضر شده بود گفت: امروز به خاطر موقعيت زنان سراسر جهان و تبعيضي که با آن روبرو هستند، من سپاه پوشيده ام. اين گزارش در ادامه به نقل از وي افزود: اين فرهنگ مردسالارانه يک فرهنگ قبيله يي است. نه تنها زنان را نمي پذيرد، بلکه دموکراسي را نيز تحمل نمي کند. عبادي هم چنين گفت: برخي از اسلام براي توجيه موقعيت نابرابر زنان استفاده مي کنند که اين طور نيست. اسلام مذهبي است که به ويژگي انسان و برابري آنان معتقد است. عبادي در ادامه ابراز عقیده کرد: جنبش فمينيسم در ايران عمق و توان دارد و بايد ريشه ي تغييرات باشد.

رويدادهاي عراق، دولت آینده و نيروهاي موثر در آینده عراق

امضاي قانون اساسي موقت عراق پس از دو بار تعويق در هفته گذشته

پيمان پژمان - راديو فردا - دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

اعضاي حکومت موقت عراق دوشنبه و بعد از دو بار تعويق ظرف يک هفته گذشته، قانوني انتقالی یا قانون اساسي موقت کشور را در مراسمي در بغداد به امضا رساندند. محمد بحرالعلوم، رئيس دوره اي حکومت موقت، با اشاره به حملات کربلا و کاظميه بغداد، سه شنبه گفت: اراده مردم ما قويتر از برنامه هاي آنها است. مسعود بارزاني، رهبر حزب دموکرات کردستان نيز گفت که اين صحيح است که هيچکدام از طرف ها تمام آنچه را که مي خواست، بدست نياورد، ولي مردم عراق بعد از سالهاي بسياري مبارزه و دادن شهدا، آنچه را که مي خواستند، يعني يک عراق فدرال چند حزبي را به دست آوردند. عدنان پاچاچي نيز گفت که اين حقوق مختص به غرب نيستند، بلکه آنها اصولي بين المللي هستند که قوانين بين المللي به آنها اشاره کرده اند و احترام و اجراي آنها در هر مکان و زماني لازم است.

تمام 25 عضو شوراي حکومتي عراق قانون اساسي موقت را امضا کردند

نيما تمدن - راديو فردا - دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

تمام اعضاي شوراي 25 نفره حکومتي عراق قانون اساسي موقت اين کشور را امضا کردند. اعضاي شيعه شوراي حکومتي ديروز گفته بودند قانون اساسي موقت را بدون تغييرات بيشتري در متن آن امضا خواهند کرد. اين امر در پي گفتگوي آنها با آيت الله سيستاني، يکي از روحانيون ارشد شيعه در نجف صورت گرفت. ظاهراً در باره بخش هائي از قانون اساسي که به کردها مربوط مي شود، دغدغه هاي وجود داشت. قانون اساسي موقت قرار بود هفته پيش امضا شود اما اين بار دو بار به تعويق افتاد. اندکي دور تر از محل امضاي قانون اساسي موقت امروز صداي انفجار بزرگي شنیده شد. قانون اساسي موقت عراق بخشي از طرح آمريکا براي انتقال قدرت به عراقي ها تا روز 10 تيرماه است. اين سند تا زمان تائيد قانون اساسي دائمي در سال آینده ميلادي به قوت خود باقي است.

انفجاري بغداد را لرزاند

دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

لحظاتي قبل شکيه الجزيره قطر از وقوع انفجاري در قلب بغداد خبر داد. به گزارش سرويس بين الملل ايلنا، در حالي که عصر روز گذشته ده انفجار در منطقه سبز بغداد، يعني محل استقرار نيروهاي آمريکايي در اين شهر به وقوع پيوست، دقايق قبل نيز صداي انفجاري در قلب بغداد شنیده شد.

به گزارش شبکه تلويزيوني الجزيره قطر، هنوز از ميزان تلفات و خسارت وارده خبري مخابره نشده است.

بغداد در حالي شاهد اين انفجارها است که قرار است امروز قانون اساسي عراق به امضا برسد.

موج دستگیری‌ها در عراق ادامه دارد

پلیس عراق از دستگیری دو فرد مظنون به همکاری با القاعده در شهر کرکوک خبر داد. به گزارش سرویس بین‌الملل ایلنا، در حالی که روز گذشته یکی از اعضای "انصارالاسلام" در بغداد دستگیر شد، در شهر کرکوک نیز پلیس توانست دو شخص مظنون به همکاری با القاعده را دستگیر کند.

به گزارش پایگاه اینترنتی الجزیره، در راستای موج دستگیری‌ها در عراق "خسرو کوران" یکی از مقامات "موصل" از عملیات ترور جان سالم بدر برد.
پایان پیام

تحلیل اوضاع ایران و عراق در رسانه های جمعی

روزنامه های تهران: 18 اسفند

بی بی سی - دو شنبه 18 اسفند 1382 - 8 مارس 2004

گمانه زنی درباره جلسه امروز شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره فعالیت های هسته ای ایران، جلسه پرتشنج مجلس و نطق جنجالی نماینده دانشجویان در مجلس و اجلاس مجلس خبرگان از جمله مهم ترین عنوان های روزنامه های دوشنبه تهران است.

فرشاد محمودی در گزارشی در شرق تاکید کرده که نشست یک هفته ای شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی نشستی فوق العاده مهم و سرنوشت ساز خواهد بود. نشست که در صورت موفقیت تهران، پرونده هسته ای ایران را به مسیر بایگانی هدایت می کند. به نوشته شرق در صورتی که شورای حکام تصمیم تندی علیه ایران اتخاذ کنند، در آستانه نوزد و سال جدید افق تنش های تازه ای را برای سال آینده ترسیم می کند. تنش هایی که تهران از نخستین ماه های سال جاری با آن دست و پنجه نرم کرد.

روزنامه جمهوری اسلامی در سرمقاله خود تاکید کرده که با انتخابات مجلس هفتم که ترکیبی مخالف با نظر غربی ها دارد، اکنون غرب راهی جز کوتاه آمدن در برابر منافع ملت ایران ندارد و اجلاس شورای حکام به هر تصمیمی برسد در اراده ملت ایران برای استفاده کامل از حق خود در زمینه فعالیت های هسته ای هیچ تاثیری نخواهد داشت.

اعتماد نوشته دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره قطعنامه احتمالی نشست امروز شورای حکام در خصوص پرونده هسته ای ایران گفته است شورای حکام باید در جریان این مساله باشد که هر نوع صدور بیانیه که حقوق ایران را در دستیابی به فناوری هسته ای صلح آمیز محدود کند، مانعی در ادامه همکاری های ایران با آژانس به وجود می آورد.

به نوشته اعتماد، محسن رضایی گفته است ایران به هیچ وجه از تولید فناوری هسته ای صلح آمیز و دستیابی به چرخه سوخت بومی نخواهد گذشت.

جلسه پرتشنج روز یکشنبه مجلس و نطق افشاگرانه علی اکبر موسوی خوئینی نماینده دانشجویی مجلس ششم که در آن از اعضای مجلس خبرگان پرسید چرا عملکرد رهبر جمهوری اسلامی را

بررسی نمی کنند در روزنامه های تهران انعکاس محدودی دارد.

شرق با چاپ عکسی از زمان حمله نمایندگان محافظه کار مجلس برای جلوگیری از سخنان اصلاح طلبان تصویر کسانی را که کیهان روز یکشنبه آنها را «نمایندگان خوش غیرت» نام نهاده بود نشان داده است.

کیهان و جمهوری اسلامی تندترین حملات را نثار نمایندگان اصلاح طلب معترض و مستعفی مجلس کرده و آنها را عامل بیگانه و کسانی دانسته اند که به خاطر انتقاد از رهبر و اشاره به انتخابات آخرین روزهای صدام حسین مستوجب مجازات خوانده اند.

جمهوری اسلامی با اشاره به گفته های نمایندگان اصلاح طلب در جلسه روز یکشنبه، نتیجه گرفته که شورای نگهبان حق داشت مانع نامزدی این افراد برای مجلس آینده شد.

مجتبی ذوالنور جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه که خود فرماندهی یک تیپ مستقل از سپاه پاسداران را به عهده دارد، به نوشته اعتماد روز یکشنبه در یک سخنرانی با اشاره به فضایی که بعد از اول اسفند بر کشور حاکم شده گفته است امروز مردم تفاله ها، پس مانده ها و وازده ها را کنار زدند و به ارزش های انقلاب رسیده اند.

جانشین ستاد نمایندگی ولی فقیه در سپاه و فرمانده تیپ ۸۳ مستقل امام صادق (ع) گفته است: سنجش تدین، مذهبی بودن و اسلام ناب داشتن افراد بستگی به میزان تبعیت آنان از ولایت و رهبری دارد.

روزنامه جمهوری اسلامی نوشته غربی ها به وجود بعضی عناصر در مجلس ششم دل بسته بودند و امیدوار بودند این افراد زمینه را برای محروم شدن ملت ایران از فعالیت های هسته ای فراهم سازند ولی مردم با رای خود در انتخابات اخیر به آن ها پاسخ منفی دادند.

انتخاب نظر معاون حقوقی و پارلمانی رئیس جمهور را درباره انتخابات منعکس کرده که گفته است آقای خاتمی و دولت، مقاومت خود را برای برگزاری انتخابات عادلانه و رقابتی انجام دادند و انتظارشان این بود که اگر این اتفاق نیافتد، انتخابات را برگزار نکنند.

محمدعلی ابطحی به نوشته **انتخاب** گفته است آقای خاتمی براساس قانون اساسی فعلی رئیس جمهور شده است و در این قانون نیز قدرت تقسیم شده است و بخش های دیگر کشور نیز قدرت در اختیار دارند. بنابراین رئیس جمهور نمی تواند تصمیمی را که می گیرد حتماً اجرا کند. مصطفی تاج زاده در مقاله ای در **شرق** با بررسی آماری نتایج اعلام شده در انتخابات دو استان کردستان و بلوچستان نتیجه گرفته هر جا که امکان رقابت نسبی در میان بوده مردم با کمترین رای باطله در انتخابات شرکت کرده اند.

معاون سابق وزارت کشور پرسیده با توجه به حساسیت اوضاع در مرزهای غربی کشور افت شدید مشارکت در استان کردستان از ۱۸/۷۰ درصد به ۸۴/۲۷ درصد واجدان شرایط به سود کیست؟ به راستی تجزیه طلبان و بیگانگان از نتایج انتخابات در مجلس ششم در استان کردستان ناراضی هستند یا از نتایج انتخابات مجلس هفتم.

اعتماد نظر فریبرز رییس دانا را نقل کرده که بر خلاف تبلیغات روزنامه های هوادار محافظه کاران گفته است مجلس هفتم مجلس ضعیفی خواهد بود که قدرت را به شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام واگذار خواهد کرد و قادر به حل بحران های کشور نخواهد بود. استاد دانشگاه علامه طباطبایی به نوشته **اعتماد** گفته است محافظه کاران نتوانستند صمیمی ترین متحدین گذشته خود را که در سال های دهه شصت با هم بوده اند، تحمل کنند و اکنون نیز ممکن نیست برای حل مشکلاتی نظیر بیکاری اعطای امتیاز کنند.

وی افزوده است: نتیجه ناتوانی در حل این بحران سه گونه شورش خواهد بود که عبارتند از نافرمانی مدنی، اعتصاب کارگران، شورش های کور و شورش های بی صدا مانند اعتیاد و بی تفاوتی اجتماعی. روزنامه های تهران احضار سخنگوی دولت به دادگاه را که به جهت اظهارات وی و برای چندمین بار صورت می گیرد با اهمیت دانسته اند.

به نوشته روزنامه ها احضار عبدالله رمضان زاده این بار به دلیل سخنان وی درباره ستاد ضد اصلاحات است. ستادی که به گفته وی از در آستانه انتخابات مجلس هفتم تشکیل شده بود تا اقدامات علیه محافظه کاران را برنامه ریزی کند.

شرق با اشاره به این که در ماه های گذشته پس از آنکه بسیاری از همراهان اولیه رئیس جمهور خاتمی مجبور به کناره گیری از دولت شدند، رمضانزاده به تنهایی می کوشید مسئولیت دوستان کنار رفته خود را نیز به دوش کشید، گزارشی درباره احضار سخنگوی دولت به دادگستری تهیه کرده است. به نوشته **شرق** طی این سال ها عبدالله نوری از وزارت کشور، عطاءالله مهاجرانی از ارشاد و مصطفی معین از وزارت علوم کنار رفتند، اکنون از دولت اصلاح طلب فقط سخنگویی مانده است که گاه با سخنان خود رنجش راستگرایان را برمی انگیزد و شاید همین رنجش حداقلی است که منجر به دردهای رمضانزاده شده است.

اعتماد از زبان یک عضو هیات رئیسه مجلس خبر داده که احضاریه ۵ نماینده مجلس از سوی دادگستری به مجلس ابلاغ شده است.

به نوشته **اعتماد** احضار نمایندگان اصلاح طلبی که آخرین روزهای نمایندگی خود را می گذرانند بیشتر به شکایت نیروی انتظامی و یا نهادهای دیگر و به خاطر نطق های پیش از دستور نمایندگان صورت می گیرد.

بدرالسادات مفیدی در گزارشی از اجلاس خبرگان ضمن اشاره به آن که اکبر هاشمی رفسنجانی و علی فلاحیان وزیر اطلاعات کابینه وی که هر دو عضو مجلس خبرگان هستند، زنگ بودند و بعد از پایان اجلاس خبرگان از در دیگر بیرون رفتند که با خبرنگاران برخورد نکنند نظر موحدی کرمانی عضو دیگر این مجلس و نماینده ولایت فقیه در سپاه پاسداران را منعکس کرده است.

به نوشته **شرق** موحدی کرمانی درباره وظیفه نظارت خبرگان بر رهبری گفته است کمیسیون فعالی در این رابطه داریم که دیدارهایی با رهبری داشته و تاکنون این کمیسیون در رابطه با عملکرد رهبری هیچ تخلفی را مشاهده نکرده است.

خبرنگار **شرق** از نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران پرسیده چرا این کمیسیون گزارش های خود را در اختیار مردم نمی گذارد وی پاسخ داده نیازی به اطلاع دادن به مردم نیست. برخی مطالب مطروحه در مجلس خبرگان حالت سری دارد که ضرورتی ندارد مردم از آن مطلع شوند.

مهران کرمی در سرمقاله **شرق** با بررسی عملکرد مجلس خبرگان نوشته آنچه عمل می شود با دیدگاهی که به موجب قانون اساسی رهبری را مهمترین و عالی ترین مقام و رکن جمهوری اسلامی می داند متفاوت است.

به نوشته سرمقاله **شرق** با این که در قانون اساسی جمهوری اسلامی رهبری اختیارات وسیعی دارد، شاید گفتن این که مجلس خبرگان اهمیت و قدرتی فراتر از رهبری داشته باشد، شگفت به نظر برسد. اما همین قانون اساسی است که نظارت بر عملکرد نهاد رهبری، را نیز در کف اختیار مجلس خبرگان نهاده است.

شرق نوشته رییس دادگستری تهران از بالابودن تعداد پرونده ها و زندانیان در یک کشور اسلامی ابراز شرمندگی کرده با توجه به کم بودن تعداد زندانیان در کشورهایمانند سوئیس.

عباسعلی علیزاده به نوشته **شرق** در اشاره به سفر دو سال قبل خود به سوئیس گفته است مجموع تعداد زندانیان شهر ژنو ۵۵ نفر بود در حالی که تعداد زندانیان استان تهران با توجه به کاهش ۱۰ هزار نفری در سال گذشته به ۲۶ هزار نفر رسیده است.

کوناگون

متن قانون اساسی موقت عراق

منبع: الشرق الاوسط- 6 مارس 2004

نقل از روزنامه شرق در سه شماره روزهای یکشنبه 7 مارس و دوشنبه و سه شنبه بعد از آن

• دیباچه

ملت عراق درصدد بازپس گرفتن آزادی خود است که رژیم استبدادی سابق آن را مصادره کرده بود. این ملت تمام اشکال خشونت و اجبار را به ویژه هنگامی که به صورت شیوه ای در حکومت به کار گرفته شود مردود دانسته و تصمیم گرفته است ملتی آزاده باشد که تنها قانون بر آن حکومت می کند. ملت عراق احترام خود را نسبت به قوانین بین المللی به ویژه قوانین سازمان ملل متحد مورد تأکید قرار داده و می کوشد تا جایگاه قانونی خود را در بین ملت های دیگر کسب کند و در همان حال می خواهد وحدت ملی خود را با روح برادری و همکاری حفظ و چشم انداز آینده عراق را برای خود ترسیم و راهکارهایی را اتخاذ کند که آثار و نشانه های سیاست ها و اقدامات نژادپرستانه و قومی گذشته را برطرف و مشکلات این مرحله را حل کند. این قانون برای اداره امور عراق طی مرحله انتقالی تا تاسیس یک حکومت منتخب است که در چارچوب یک قانون اساسی دائمی برای تحقق یک دموکراسی کامل تلاش خواهد کرد.

• فصل اول: اصول اساسی

ماده ۱(الف) این قانون، «قانون اداره کشور عراق در دوره انتقالی» نامیده می شود و معنای «این قانون» در هر جا که آمده باشد منظور همان «قانون اداره کشور عراق در دوره انتقالی» است. (ب) دیباچه این قانون بخش ناگفتنی آن به حساب می آید.

ماده ۲(الف) مقصود از عبارت «دوره انتقالی» مرحله ای است که از ۳۰ ژوئن ۲۰۰۴ شروع و تا تشکیل دولت انتخابی عراق طبق قانون اساسی دائم اطلاق می شود. این زمان حداکثر ۳۱ دسامبر ۲۰۰۵ خواهد بود، مگر ماده ۶۱ این قانون اجرا شده باشد. (ب) مرحله انتقالی از دو مرحله تشکیل می شود. ۱- مرحله اول با تشکیل یک دولت عراقی موقت با حاکمیت کامل شروع می شود که در ژوئن ۲۰۰۴ قدرت را به دست خواهد گرفت. این حکومت تمام بخش های جامعه عراق را در بر گرفته و ائتلاف موقت حاکم خواهد بود و می تواند با سازمان ملل متحد مذاکره کند. این دولت به موجب همین قانون قدرت را اعمال خواهد کرد.

۲- مرحله دوم پس از تشکیل دولت انتقالی عراق شروع می شود که مطابق این قانون پس از انتخابات مجمع ملی انجام خواهد شد و تا حد امکان نباید بیش از ۳۱ دسامبر ۲۰۰۴ به طول انجامد یا در هر حال تا پیش از ۳۱ دسامبر ۲۰۰۵ طول نکشد. در آن زمان مرحله دوم با تشکیل یک دولت عراقی مطابق با قانون اساسی دائم به اتمام خواهد رسید.

ماده ۳(الف) این قانون، ارشدترین قانون در کشور بوده و در تمام عراق بدون استثنا قابل اجرا خواهد بود. اصلاح یا تغییر این قانون جز با سه چهارم اعضای مجمع ملی و اجماع شورای ریاست جمهوری امکان پذیر نیست کما اینکه نباید هیچ گونه تغییری که به هر شکلی حقوق ملت عراق را که در فصل دوم ذکر شده نقض می کند یا مرحله انتقالی را به پس از مدت یاد شده در این قانون می کشاند صورت گیرد یا انتخابات مجمع ملی را به تعویق اندازد یا از قدرت استان ها کاسته یا بر اسلام یا سایر ادیان و طوایف عراقی اثر بگذارد. (ب) هر متن قانون که مخالف با این متن باشد باطل است. (ج) اجرای این قانون در زمان تشکیل دولت انتخابی مطابق با قانون اساسی دائم عراق پایان خواهد یافت.

ماده ۴

نظام حکومتی عراق جمهوری، فدرالیستی، دموکراتیک و تکثرگرا خواهد بود و قدرت در آن بین حکومت فدرال و دولت های منطقه ای و استان ها و شهرها و ادارات محلی تقسیم می شود. نظام فدرالی براساس واقعیت های جغرافیایی و تاریخی و جدایی بین قوا است نه براساس نژاد یا مذهب یا قومیت.

ماده ۵

نیروهای مسلح عراق مطابق با آنچه در فصل سوم و پنجم این قانون آمده تحت کنترل دولت انتقالی عراق خواهد بود.

ماده ۶

حکومت انتقالی عراق اقداماتی موثر را برای محو آثار اعمال سرکوبگرانه نظام سابق از جمله آواره کردن اجباری، محو تابعیت، مصادره اموال منقول و غیرمنقول و اخراج از کارهای دولتی به دلایل سیاسی یا نژادی یا مذهبی خواهد کرد.

ماده ۷

(الف) اسلام دین رسمی و منبع قانونگذاری (منبعی برای قانون گذاری- در متن ترجمه خبرگزاری مهر) محسوب می شود و تدوین قانونی که مخالف با اصول اسلام و با اصول دموکراتیک یا حقوق ذکر شده در این قانون باشد مجاز نیست. این قانون به هویت اسلامی اکثریت ملت عراق احترام گذاشته و حقوق کامل دینی تمام افراد از نظر آزادی عقیده و فعالیت های دینی را تضمین می کند.
(ب) عراق کشوری با قومیت های متعدد و ملتی عرب بوده و بخشی ناگسستنی از امت عربی محسوب می شود.

ماده ۸

پرچم و سرود و شعارهای دولت طبق قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۹

زبان عربی و کردی دو زبان رسمی عراق است و عراقی ها حق دارند فرزندان خود را به زبان مادری شان از جمله ترکمن یا سریانی یا ارمنی در نهادهای آموزش دولتی طبق ضوابط آموزش دهند. چارچوب «زبان رسمی» و نحوه به کارگیری آن در این قانون به شرح زیر است:

- ۱- نشر روزنامه رسمی به این دو زبان.
- ۲- صحبت کردن، بیان و اظهارنظر در محافل رسمی مثل مجمع ملی و شورای وزیران و دادگاه ها و کنفرانس های رسمی به هر یک از دو زبان یاد شده مجاز است.
- ۳- اسناد رسمی و مراسلات به این دو زبان به رسمیت شناخته می شود.
- ۴- طبق ضوابط آموزشی می توان به این دو زبان مدارس تاسیس کرد.
- ۵- هرگونه موارد دیگری نیز مثل پول، پاسپورت و شناسنامه طبق اصل مساوات برای همه تضمین شده است.
- ۶- موسسات و دستگاه های فدرالی در مناطق کردستان از هر دو زبان استفاده می کنند.

• فصل دوم

ماده ۱۰

در جهت حاکمیت ملت عراق و اراده آزاد آن نمایندگان ملت اقدام به تشکیل ساختارهای حکومتی خواهند کرد و دولت انتقالی و دولت های منطقه ای و نهادهای استانی و شهرداری ها و ادارات محلی باید به حقوق ملت عراق آنچنان که در این فصل ذکر شده است احترام بگذارند.

ماده ۱۱

(الف) هر کس تابعیت عراقی داشته باشد شهروندی عراقی محسوب می شود و مطابق با آن از تمام حقوق و وظایفی که در این قانون ذکر شده برخوردار خواهد بود و اساساً حق شهروندی او در گرو رابطه او با میهن و دولت است.

- (ب) تابعیت عراقی را از يك عراقی نمی توان گرفت و انکار آن جایز نیست.
(ج) يك عراقی می تواند بیش از يك تابعیت داشته باشد و هر عراقی که به دلیل اخذ تابعیت دیگری، تابعیت عراقی از او سلب شده باشد، باز هم يك عراقی محسوب می شود.
(د) هر عراقی که به دلایل دینی یا نژادی یا قومی تابعیتش سلب شده باشد می تواند این تابعیت را دوباره اخذ کند.
(ه) تصمیم شورای منحل فرماندهی انقلاب به شماره ۶۶۶ سال ۱۹۸۰ لغو و هر کس از تابعیت عراقی محروم شده باشد عراقی به حساب می آید.
(و) مجمع ملی باید قوانین مربوط به تابعیت یا اخذ تابعیت عراقی را مطابق با این قانون تدوین کند.
(ز) در تمام منازعات، دادگاه های مربوطه باید به اجرای احکام خاص مربوط به تابعیت توجه کنند.

ماده ۱۲

عراقی ها صرفنظر از جنس یا نظر یا عقیده یا قومیت یا دین یا مذهب یا نژاد در حقوق خود مساوی هستند و در برابر قانون یکسان تلقی می شوند. تبعیض به هر شهروند عراقی بر مبنای جنس یا قومیت یا دیانت یا نژاد ممنوع است. عراقی ها حق دارند از امنیت فردی و زندگی و آزادی برخوردار باشند و نمی توان هیچ فردی را از حق حیات یا آزادی مگر طبق اقدامات قانونی محروم ساخت. همه در برابر دادگاه یکسان هستند.

ماده ۱۳

- (الف) آزادي هاي عمومي و خصوصي محفوظ است.
- (ب) آزادي بيان مصون و محفوظ است.
- (ج) حق آزادي برگزاري تجمعات مسالمت آميز و آزادي گرايش به جمعيت ها تضمين شده است کما اينکه حق تشکيل سندیکاها و احزاب و پيوستن به آنها مطابق با قانون تضمين شده است.
- (د) هر عراقي مي تواند به هر جاي عراق رفت و آمد کند و حق آزادي براي سفر به خارج و يا بازگشت از خارج را داشته باشد.
- (ه) هر عراقي حق دارد تظاهرات کند يا به طور مسالمت آميز مطابق با قانون اعتصاب کند.
- (و) هر عراقي حق آزادي اندیشه و ابراز عقیده ديني و انجام شعائر خود را دارد و الزام او ممنوع است.
- (ز) بندگی و تجارت بندگان و بيگاري و خدمت اجباري (استثمار) ممنوع است.
- (ح) هر عراقي حق دارد زندگي خاص و خصوصي خود را داشته باشد.

ماده ۱۴

هر فرد حق امنيت، آموزش، بهداشت و بيمه اجتماعي دارد و دولت عراق و نهادهاي حکومتي بايد در جهت تامين رفاه و آسايش و فراهم کردن فرصت هاي شغلي ملت عراق کوشش کنند.

ماده ۱۵

- (الف) هيچ يك از احكام قانون اجتماعي نبايد مترتب بر گذشته باشد مگر آنکه در متن قانون تاکيد شده باشد. جرمه يا مجازات بايد طبق قوانين جاري و در زمان ارتكاب جرم باشد.
- (ب) پليس يا بازرسان يا مقامات ديگر دولتي يعني تمام نهادهاي تابعه دولت فدرالي حق نقض حرمت منازل افراد را ندارند مگر آنکه قاضي يا بازرس طبق قانون اجازه بازرسي داشته باشد و مبتني بر اطلاعاتي باشد که براي آن قسم خورده شده باشد و فرد بداند قسم دروغ او مجازات خواهد داشت. شرايط فوق العاده _ طبق تشخيص دادگاه _ مي تواند بازرسي بدون مجوز را توجيه کند اما اين حالت نبايد گسترده باشد.
- (ج) هيچ کس را برخلاف قانون نمي توان بازداشت يا دستگير کرد. بازداشت فرد به خاطر اعتقادات سياسي يا ديني ممنوع است.
- (د) همه حق دارند در دادگاهي عادلانه و علني و مستقل محاکمه شوند چه دادگاه هاي مربوط به جنايي باشد يا انتظامي. فرد بايد بدون فوت وقت محاکمه و ضابطه هاي قانوني آن به متهم ابلاغ شود.
- (ه) هر متهمي تا به موجب قانون محکوم نشده باشد بي گناه است و حق دارد وکيلي مستقل و کاردان بگيرد و يا سکوت اختيار کند. هيچ کس را نمي توان به زور وادار به اعتراف کرد. هر کس مي تواند در دادگاه براي دفاع از خود شهودي را حاضر کند. بايد اين حقوق در هنگام دستگيري به فرد تفهيم شود.
- (و) حق برخورداري از يك محاکمه علني و عادلانه و سريع محفوظ است.
- (ز) هر فرد که به خاطر توقيف يا دستگيري آزادي اش سلب شده، حق دارد به دادگاه مراجعه کند تا بدون فوت وقت دلايل قانون بازداشت او اعلام و يا دستور آزادي او صادر شود.
- (ح) متهمي را که يك بار از اتهامي تبرئه شده دوباره نمي توان به خاطر آن محاکمه کرد.
- (ط) يك شهروند عادي را نمي توان در دادگاهي نظامي محاکمه کرد. تاسيس دادگاه هاي خاص يا فوق العاده ممنوع است.
- (ي) شکنجه به هر شکلي، روجي يا جسمي و در هر شرايطي ممنوع است. برخورد خشن و توهين آميز، ممنوع بوده و هرگونه اعترافي که به زور يا شکنجه يا تهديد _ به هر دليلي _ از هر فردي گرفته شده باشد در دادگاه پذيرفتني نيست.

ماده ۱۶

- (الف) اموال عمومي قابل احترام است و هر شهروندي بايد از آن حراست کند.
- (ب) مالکيت خصوصي افراد مصون است و هيچ کس نمي تواند جز در چارچوب قانون آن را تصرف کند. از هيچ کس ملکي نمي توان گرفت مگر براي اهداف عمومي و در حالت هايي که قانون و به طور مکتوب بر آن تاکيد کرده باشد به شرط آنکه عوض عادلانه و سريع به مالک اصلي پرداخت شود.
- (ج) هر شهروند عراقي حق قانوني و غيرمشروط براي مالکيت در تمام عراق را دارد و اين حق بدون قيد است.

ماده ۱۷

در اختيار داشتن اسلحه يا خريد و فروش آن جز با مجوز قانوني مجاز نيست.

ماده ۱۸

ماليات و گمرکات جز مطابق قانون مجاز نيست.

ماده ۱۹
پناهنده ای را که طبق قانون حق پناهندگی داده شده، نمی توان تحویل داد و او را نمی توان به زور به کشوری برگرداند که از آن فرار کرده است.

ماده ۲۰
الف) هر عراقی که شرایط ذکر شده در قانون انتخابات را داشته باشد می تواند خود را نامزد کرده و در انتخاباتی آزاد، عادلانه و رقابتی برای خود رأی بگیرد.
ب) به خاطر رأی دادن در انتخابات نمی توان هیچ عراقی را براساس نژاد یا دین یا مذهب یا جنس یا اعتقادات یا زبان یا ثروت یا توان خواندن و نوشتن تفکیک کرد.

ماده ۲۱
دولت انتقالی عراق یا دولت ها و اداره های مناطق و استان ها و شهرداری ها یا ادارات محلی مجاز نیستند در حق مردم عراق برای توسعه نهادهای جامعه مدنی چه با کمک سازمان های جامعه مدنی بین المللی یا سایر موارد دخالت کنند.

ماده ۲۲
اگر يك مقام مسئولی در هر کدام از دواير دولتي یا در دولت فدرالي یا در دولت های مناطق یا اداره های استان ها و شهرداری ها و ادارات محلی در طول کار حقوق شخصی یا گروهی را _ حقوقی که در این قانون یا هر قانون عراقی و جاریه دیگری آمده باشد _ سلب کند، آن فرد یا آن گروه می تواند علیه آن مسئول شکایت کند و خواستار جبران خسارتی باشد که به او رسیده است. اما اگر دادگاه حکم کند که آن مسئول از روی حسن نیت و به میزانی مقبول رفتار کرده و اعتقاد داشته است که عملش مطابق با قانون بوده، دیگر نباید خسارت بپردازد.

ماده ۲۳
نباید این گونه تفسیر شود که حقوق یاد شده بالا تنها حقوقی است که ملت عراق از آن برخوردار خواهد بود، زیرا ملت عراق باید از تمام حقوقی که شایسته يك ملت آزاد و با کرامت انسانی است برخوردار باشد. حتی حقوقی که در معاهدات و توافقنامه های بین المللی و سایر اسناد قانونی و بین المللی آمده است و عراق آنها را امضا یا به آن توافقنامه ها پیوسته باشد یا حتی سایر مواردی که مطابق با قوانین بین المللی عراق به آنها متعهد شده است. غیر عراقی ها در داخل خاک عراق از کلیه حقوق بشری که با وضعیت آنها به عنوان غیر شهروند تعارضی نداشته باشد، برخوردارند.

• فصل سوم: دولت انتقالی عراق

ماده ۲۴
الف _ دولت انتقالی عراق و دولتی که در این قانون با نام حکومت فدرالیستی بدان اشاره شد مرکب از يك مجمع ملي و شوراي ریاست جمهوری و شوراي وزیران به همراه نخست وزیر و قوه قضائیه است.
ب _ قوای سه گانه مقننه و اجرائیه و قضائیه از هم جدا و در برابر هر يك مستقل هستند.
ج _ هیچ فرد مسئولی یا کارمندی در دولت انتقالی عراق در قبال جرایمی که در طول انجام وظیفه خود مرتکب می شود، مصونیت ندارد.

ماده ۲۵
دولت انتقالی عراق به طور خاص وظایف زیر را بر عهده دارد:
الف _ ترسیم سیاست خارجی و تعیین نمایندگی های سیاسی، گفت و گو درباره معاهدات و توافقنامه های بین المللی و امضای آنها و ترسیم سیاست های اقتصادی و تجارت خارجی و سیاست هایی که لازمه حاکمیت کشور باشد.
ب _ تدوین و اجرای سیاست امنیت داخلی، از جمله تاسیس نیروهای مسلح و توابع آن به منظور تامین و پشتیبانی و تضمین امنیت مرزهای کشور و دفاع از عراق.
ج _ ترسیم سیاست های مالی و انتشار ارز و تنظیم گمرکات و تنظیم سیاست های تجاری از طریق مرزهای استان ها و مناطق کشور و تعیین بودجه عمومی دولت و ترسیم سیاست پولی و تاسیس بانک مرکزی و ادارات مربوطه آن.
د _ تنظیم امور مربوط به مقیاس ها و اوزان و سیاست های عمومی مربوط به دستمزدها.
ه - مدیریت ثروت های طبیعی عراق و ثروت هایی که عواید آن به همه فرزندان عراق اعم از مناطق و استان ها بازمی گردد. البته با مشورت با دولت ها و اداره های همان مناطق و استان ها. توزیع درآمدهای ناشی از این ثروت ها از طریق بودجه عمومی کشور و به شکلی منصفانه که متناسب با توزیع جمعیتی در تمام نقاط کشور باشد. به خصوص با توجه به مناطقی که از این ثروت ها در دوران رژیم سابق محروم بوده اند و حل مشکلات آنها به نحوی مثبت و در جهت برآوردن نیازها و بالا بردن سطح پیشرفت در مناطق مختلف کشور صورت می گیرد.

و - تنظیم امور مربوط به تابعیت و مهاجرت و پناهندگی.
ز - تنظیم سیاست ارتباطات.

ماده ۲۶

الف - قوانین فعلی و جاری عراق تا ۳۰ ژوئن ۲۰۰۴ جاری خواهد ماند، مگر قوانینی که به موجب این قانون خلاف آن آمده باشد یا دولت انتقالی عراق آنها را مطابق با این قانون لغو یا تصحیح کند.
ب - قوانین صادره از سوی قوه مقننه حکومت فدرالی بر هر قانون دیگری که از سوی هر قوه مقننه دیگری صادر شده و به خصوص در صورت تعارض بین آنها، رجحان خواهد داشت. البته به استثنای آن چه در متن ماده ۵۴ (ب) این قانون ذکر شده باشد.

ماده ۲۷

الف - نیروهای مسلح عراق مرکب است از عناصر واحدهای عامل و واحدهای احتیاط و هدف تمام این قوا دفاع از عراق است.
ب - تشکیل نیروهای مسلح و میلیشیا هایی که مستقیماً تحت کنترل فرماندهی دولت انتقالی عراق نیستند مجاز نخواهد بود مگر به موجب قانون فدرالیسم.
ج - نیروهای مسلح عراق از جمله نظامیان شاغل در وزارت دفاع یا هر اداره یا سازمان متبوع آن اجازه نامزدی در انتخابات و برای اشتغال در مراکز سیاسی را ندارند. آنها نمی توانند به نفع هیچ نامزدی تبلیغات کنند و یا در فعالیت هایی شرکت جویند که سازمان های وزارت دفاع آنها را ممنوع کرده است. این غیر مجاز بودن شامل افرادی نیز می شود که به عنوان کارمند در آن پست ها مشغول به کار هستند. معنای این قانون این نیست که چنین افرادی حق رأی دادن در انتخابات را ندارند.
د - دولت انتقالی عراق تعهدات بین المللی عراق به ویژه در مورد منع گسترش و توسعه و تولید و استفاده از سلاح های اتمی و شیمیایی و بیولوژیک را محترم می شمارد و آنچه را در این رابطه بوده و به توسعه و ساخت و تولید و استفاده از تجهیزات و مواد و تکنولوژی و سازمان های متصل به آن مربوط می شود، ممنوع تلقی می کند.

ماده ۲۸

الف - اعضای مجمع ملی و شورای ریاست جمهوری و شورای وزیران از جمله نخست وزیر و قضات دادگاه ها نمی توانند در داخل یا خارج از دولت هر گونه پست دیگری داشته باشند. یک عضو مجمع ملی که عضو شورای ریاست جمهوری یا وزیران می شود از عضویت در مجمع ملی مستعفی تلقی می شود.
ب - به هیچ نحوی از انجا فردی که منتسب به نیروهای مسلح است نمی تواند عضو مجمع ملی یا وزیر یا نخست وزیر یا عضو شورای ریاست جمهوری شود مگر آن که حداقل هشت ماه پیش از آن از نیروهای مسلح استعفا داده یا بازنشسته شده باشد.

ماده ۲۹

وقتی دولت موقت عراق مطابق با بند (ب - ۱) از ماده دوم این قانون قدرت را به دست گرفت دولت موقت ائتلافی منحل و شورای حکومتی کارش پایان خواهد یافت.

• فصل چهارم: قوه مقننه انتقالی

ماده ۳۰

الف - دولت عراق طی مرحله انتقالی یک قوه مقننه خواهد داشت که به نام مجمع ملی شناخته می شود و اصلی ترین وظیفه آن قانونگذاری و نظارت بر کار قوه مجریه است.
ب- این قوانین به نام ملت عراق صادر و در روزنامه رسمی کشور درج می شود و از تاریخ نشر قابل اجرا خواهد بود، مگر آن که خلاف آن تأکید شده باشد.
ج- مجمع ملی مطابق با قانون انتخابات و قانون احزاب سیاسی برگزیده می شود و در قانون انتخابات میزان نمایندگی زنان نباید کمتر از یک چهارم اعضای مجمع ملی باشد. در این مورد باید تمام جمعیت ها و گروه های عراقی از جمله ترکمان ها و کلدانی ها و آشوری ها و سایرین حق نمایندگی داشته باشند.
د- انتخابات مجمع ملی اگر امکان پذیر باشد در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۰۴ یا در زمان دیگری حداکثر تا ۳۱ دسامبر ۲۰۰۵ برگزار خواهد شد.

ماده ۳۱

الف- مجمع ملی مرکب از ۲۷۵ عضو بوده و اقدام به تنظیم قانونی خواهد کرد که در صورت استعفا یا بازنشستگی یا وفات بتوان عضو دیگری را جایگزین او کرد.
ب- باید فرد نامزد برای مجمع ملی حائز شرایط زیر باشد:
۱- عراقی بوده و کمتر از ۳۰ سال نداشته باشد.

- ۲- عضو ارتش منحل به بعث تا درجه عضو گروهان یا بالاتر نباشد، مگر قواعد قانونی آن را مستثنی کرده باشد.
- ۳- اگر در گذشته عضو فعال در حزب منحل به بعث بوده باید سندی را امضا و از حزب بعث و تمام ارتباطات گذشته خود پیش از نامزد شدن تبری جسته باشد و قسم بخورد که دیگر با سازمان های حزب بعث ارتباط و همکاری نداشته باشد. اگر در دادگاه ثابت شد که او دروغ گفته یا حيله کرده است کرسی خود را در مجمع ملی از دست خواهد داد.
- ۴- شخص نباید از افراد منتسب به دستگاه های سرکوبگر رژیم گذشته باشد یا در زمره کسانی باشد که در کشتار شهروندان عراقی مشارکت داشته باشد.
- ۵- نباید کسی باشد که به طور غیرمشروع و از طریق بیت المال مردم به ثروتی رسیده باشد.
- ۶- در رابطه با جرایم منافی عفت محکوم نشده باشد و در کل به حسن شهرت اشتهار داشته باشد.
- ۷- از نظر تحصیلی، حداقل مدرکی در سطح دیپلم یا معادل آن داشته باشد.
- ۸- در هنگام نامزد شدن عضو نیروهای مسلح نباشد.

ماده ۳۲

- الف- مجمع ملی نظام نامه ای داخلی را تدوین می کند و جلسات خود را به صورت علنی برگزار می نماید، مگر آن که شرایط مطابق با نظام نامه داخلی مجمع جز این اقتضا کند. به طور طبیعی، ریاست اولین جلسه بر عهده مسن ترین فرد خواهد بود.
- ب- اعضای مجمع ملی از بین خود یک رئیس و دو نایب رئیس را انتخاب خواهند کرد. ریاست مجمع بر عهده کسی است که بیشترین آرا را کسب کرده باشد. نایب اول کسی است که از او تعداد رأی کمتری آورده باشد. رئیس مجمع می تواند برای هر موضوعی رأی گیری کند ولی نمی تواند در بحث ها مشارکت داشته باشد، مگر آن که به صورت موقت پیش از بررسی آن موضوع از ریاست جلسه کنار رفته باشد.
- ج- رأی گیری برای یک طرح در مجمع ملی صورت نمی گیرد مگر آن که طرح مذکور حداقل دو مرتبه در جلسات عادی مجمع قرائت شده باشد.

ماده ۳۳

- الف- نشست های مجمع ملی علنی بوده و سخنرانی های آن ضبط و منتشر خواهد شد. تصمیمات در این مجمع با اکثریت عادی خواهد بود مگر آن که این قانون خلاف آن را مورد تأکید قرار داده باشد.
- ب- مجمع باید در مورد لوایح ها قانونی پیشنهادی از سوی شورای وزیران از جمله قوانین مربوط به بودجه نظر بدهد.
- ج- شورای وزیران باید لایحه بودجه عمومی را به مجمع تقدیم و مجمع باید آن را بررسی و تصویب کند.
- د- اعضای مجمع ملی مطابق با نظام نامه داخلی حق پیشنهاد طرح دارند.
- ه- اعزام نیروهای مسلح عراق به خارج از کشور مجاز نیست. اگر این کار به منظور دفاع در برابر یک تجاوز خارجی باشد تنها در صورت توافق مجمع و بنا به درخواست آن امکان پذیر خواهد بود.
- و- مجمع ملی به تنهایی می تواند معاهدات و توافقاتی بین المللی را امضا یا تأیید کند.
- ز- نظارت مجمع و کمیسیون های آن شامل استیضاح مقامات اجرایی از جمله اعضای شورای ریاست جمهوری و شورای وزیران و نخست وزیر و یا هر مقام مسئول دیگری خواهد بود که در مراتب پائین تری از قوه مجریه قرار دارد. این حق نظارت شامل حق تحقیق و درخواست اطلاعات و صدور فرامین مبنی بر حضور افراد در جلسات مجمع خواهد بود.

ماده ۳۴

یک عضو مجمع ملی در مورد آنچه در طول جلسات مجمع می گوید مصونیت خواهد داشت و در این باره نمی تواند به دادگاه احضار شود. با این وصف دستگیری او در طول جلسات مجاز نیست مگر آن که فرد عضو متهم به جرمی آشکار باشد و مجمع ملی با رفع مصونیت از او توافق داشته باشد.

• فصل پنجم: قوه مجریه انتقالی

ماده ۳۵

قوه مجریه در طول مرحله انتقالی مرکب از شورای ریاست جمهوری و شورای وزیران و نخست وزیر است.

ماده ۳۶

الف - مجمع ملی یک رئیس جمهور و دو معاون را برای او بر می گزیند که شورای رئیس جمهوری را تشکیل می دهند. وظیفه این شورا نمایندگی حاکمیت عراق و اشراف بر امور عالی کشور است. شورای ریاست جمهوری با یک لیست و با اکثریت دو سوم از آرای اعضای مجمع برگزیده می شود. مجمع ملی صلاحیت برکناری هر یک از اعضای شورای ریاست جمهوری را با اکثریت سه چهارم اعضا و

به دلایل بی کفایتی و یا عدم شایستگی دارد. در حالتی که یکی از پست های این شورا خالی بماند نیز مجمع با دو سوم آرا می تواند جانشینی را برای او انتخاب کند.

ب- شرایط عضویت در شورای ریاست جمهوری همان شرایط عضویت در مجمع ملی است به اضافه این که:

- ۱- سن هر یک باید حداقل چهل سال باشد.
  - ۲- از شهرت و استقامت و حسن رفتار برخوردار باشند.
  - ۳- در صورت عضویت حداقل ده سال پیش حزب منحل به عضویت را ترک کرده باشند.
  - ۴- در سرکوبی های رژیم گذشته مشارکت نداشته باشند.
- ج- شورای ریاست جمهوری تصمیمات خود را به طور اجماع اخذ کرده و هیچ کس نمی تواند جانشین دیگری باشد.

ماده ۳۷

شورای ریاست جمهوری می تواند هر قانونی را که مجمع ملی تصویب می کند نقض کند. در این صورت قانون یاد شده دوباره به مجمع بازگردانده خواهد شد تا با اکثریتی که غیرقابل نقض باشد- حداکثر تا مدت ۳۰ روز- به نحو مقتضی آن را تصویب کند.

ماده ۳۸

الف- شورای ریاست جمهوری با اجماع نخست وزیر و اعضای هیات وزیران را با توصیه نخست وزیر معرفی خواهد کرد. پس از آن افراد یاد شده باید پیش از شروع کار از مجمع ملی رای اعتماد بگیرند. ب- صلاحیت های آنان همان صلاحیت هایی خواهد بود که باید در انحصار اعضای شورای ریاست جمهوری باشد علاوه بر اینکه عمر آنها نباید کمتر از ۳۵ سال در زمان تصدی پست خود باشد.

ماده ۳۹

الف- هیات وزیران به اتفاق شورای ریاست جمهوری به منظور عقد قرارداد های بین المللی نمایندگانی را تعیین خواهند کرد. باید این قرارداد ها به تایید مجمع ملی نیز برسد. ب- شورای ریاست جمهوری وظیفه فرماندهی نیرو های مسلح را در زمینه های فقط تشریفاتی و جشن ها بر عهده خواهد داشت. این شورا قدرت فرماندهی ندارد، اما می تواند کسب اطلاع و یا مشاوره کند. فرماندهی عملیاتی در امور نظامی از نخست وزیر به وزیر دفاع و سپس سایر فرماندهان به صورت سلسله مراتب می رسد. ج- شورای ریاست جمهوری به توصیه شورای عالی قضایی رئیس، اعضای دیوان عالی کشور را تعیین خواهد کرد. د- هیات وزیران رئیس اداره اطلاعات را تعیین و افسران ارتش از درجه سرهنگ به بالاتر را تعیین خواهند کرد. این موارد باید به تایید اکثریت نمایندگان در مجمع ملی برسد.

ماده ۴۰

الف- نخست وزیر و وزرا در برابر مجمع ملی پاسخگو خواهند بود. ب- در صورت عدم رای اعتماد به کل هیات وزیران، نخست وزیر و وزیران به طور موقت بر سر کار های خود خواهند بود تا حداکثر سی روز طبق ماده ۳۸ هیات وزیران تازه ای تشکیل شود.

ماده ۴۱

نخست وزیر به مسئولیت های روزمره خود برای اداره دولت ادامه می دهد. او همچنین می تواند با توافق اکثریت مطلق مجمع ملی، وزیری را برکنار کند. شورای ریاست جمهوری می تواند از طرق قانونی عضوی از هیات وزیران از جمله نخست وزیر را برکنار کند.

ماده ۴۲

هیات وزیران پول ملی را تعیین و برای اجرای قوانین فرامینی را صادر می کند. این هیات می تواند طرح هایی را به مجمع پیشنهاد کند. تمام تصمیمات هیات وزیران باید با رای اکثریت حاضرین باشد.

• فصل ششم: قوه قضائیه فدرالی

ماده ۴۳

الف: قوه قضائیه مستقل است و از سوی قوه مجریه و حتی وزارت دادگستری اداره نمی شود. قوه قضائیه برای گزارش برائت متهم یا محکومیت او مطابق قانون و بدون دخالت دو قوه مقننه و مجریه اختیار نام دارد. ب- قضاوت فعلی در پست های خود تا اول سپتامبر ۲۰۰۴ خواهند ماند مگر مطابق با این قانون از آنها اعلام بی نیازی شود.

ج- مجمع ملي بودجه مستقلي را به نحو مناسب براي قوه قضائيه تعيين خواهد كرد.
د- دادگاه هاي فدرالي در مسائلي نظر خواهند داد كه منشاء آنها اجرائي قوانين فدرالي است. تاسيس اين دادگاه فقط به دولت فدرالي اختصاص دارد و با مشاورت با دادگاه هاي منطقه اي صورت خواهد گرفت.

ماده ۴۴

الف- تشكيل اين دادگاه در عراق مطابق قانون بوده و دادگاه عالي فدرال ناميده مي شود.
ب- اختيارات و ويژگي هاي اين دادگاه به شرح زير است:
۱- قضاوت ويژه در مورد دعاوي بين دولت انتقالي عراق و دولت هاي منطقه اي و ادارات و استانداري ها و شهرداري ها و ادارات محلي.
۲- قضاوت انحصاري و ويژه در مورد دعاوي خاص كه معتقد است قانوني يا سيستمي يا دستوري كه از دولت فدرالي يا دولت هاي منطقه اي يا ساير ادارات استاني و محلي صادر شده مطابق با اين قانون نبوده است.
۳- صلاحيت و اقتدار ديوان عالي فدرال بر مبناي قانون فدرالي تعيين مي شود.
ج- اگر دادگاه عالي فدرال تشخيص داد كه قانوني يا سيستمي يا دستوري يا اقدامي خلاف اين قانون بوده باطل خواهد بود.
د- دادگاه عالي فدرال كشور با تدابير لازم سيستمي را به وجود خواهد آورد كه بتواند به دعاوي رسيدگي كند و تصميمات خود را با اكثريت گرفته و اين تصميمات لازم الاجرا خواهد بود.
ه- دادگاه عالي فدرال مركب از ۹ عضو بوده كه به توصيه شوراي عالي قضايي و با رايزني با شوراهاي قضايي استان ها حداقل ۱۸ تا ۲۷ نفر براي تصدي اين كار معرفي خواهند شد. شوراي رياست جمهوري از بين آنها اعضاي اين دادگاه را تعيين و يكي از آنها را رئيس قرار مي دهد.

ماده ۴۵

شوراي عالي قضايي بر امور قضايي فدرالي نظارت داشته و بودجه اين شورا را تعيين مي كند. اين شورا مركب از رئيس دادگاه عالي فدرال، رئيس و نمايندگان دادگاه استيناف فدرال و روساي دادگاه هاي استيناف فدرال و رئيس و نايب هر دادگاه منطقه اي استيناف خواهد بود. رياست اين شورا بر عهده رياست دادگاه عالي فدرال بوده و در صورت غيبت، رئيس دادگاه استيناف فدرال رئيس آن خواهد بود.

ماده ۴۶

الف- دادگاه هاي موجود و خارج از منطقه كردستان از جمله دادگاه هاي درجه يك و دادگاه جنايي ويژه و دادگاه هاي استيناف و دادگاه هاي تجديدنظر كه آخرين درجات قضايي است جزو دستگاه قضايي خواهد بود. دادگاه هاي فدرالي ديگري نيز مي توان مطابق قانون تشكيل داد. تعيين قضاات اين دادگاه ها توسط شوراي عالي قضايي خواهد بود.
ب- تصميمات دادگاه هاي منطقه اي و محلي از جمله دادگاه هاي منطقه كردستان قطعي تلقي مي شود، اما در عين حال دستگاه قضايي فدرال مي تواند در صورت مغايرت با اين قانون يا هر قانون فدرال ديگري آنها را مورد بازنگري قرار دهد.

ماده ۴۷

يك قاضي يا يك عضو شوراي عالي قضايي را نمي توان بر كنار كرد مگر به جرايمي مانند منافي عفت يا فساد محكوم شده باشد يا دچار ناتواني دائمي گشته باشد. اين عزل به توصيه شوراي عالي قضايي و با تصميم هيات وزيران و توافق شوراي رياست جمهوري امكان پذير خواهد بود. در طول دوران خدمت نمي توان حقوق يك قاضي را كم يا به هر دليلي آن را قطع كرد.

• فصل هفتم: دادگاه ويژه و هيات هاي ملي

ماده ۴۸:

الف- قانون تاسيس دادگاه ويژه جنايي مورخ ۱۰/۱۲/۲۰۰۳ قابل اجرا است.
ب- هيچ دادگاه ديگري نمي تواند در قضايي كه در صلاحيت دادگاه ويژه جنايي است نظر بدهد كه در متن قانون تاسيس آن دادگاه ذكر شده باشد.
ج _ قضاات اين دادگاه طبق آنچه در قانون تاسيس آن آمده تعيين مي شوند.

ماده ۴۹:

الف _ تاسيس هيات هاي ملي مثل هيات پاكسازي ملي و هيات عالي حل اختلافات ملكي و مستغلات وهيات ملي ريشه كني حزب بعث مورد تايد است كما اينكه پس از اجرائي اين قانون نيز تاسيس اين هيات ها مورد تايد خواهد بود. اعضاي اين هيات هاي ملي همچنان به كار خود ادامه مي دهند البته با رعايت آنچه در ماده ۵۱ اين قانون آمده است.

ب - تعیین اعضای هیأت های ملی طبق این قانون خواهد بود.

ماده ۵۰ :

دولت انتقالی عراق هیأتی ملی را برای حقوق بشر تأسیس می کند. هدف این هیأت اجرای تعهدات ویژه مربوط به حقوق مصرح در این قانون است و در شکایات های مربوط به نقض حقوق بشر نظر خواهد داد. این هیأت مطابق با اصول جهانی حقوق بشر (اصول پاریس) تأسیس می شود و دفتری برای رسیدگی به شکایات خواهد داشت. این دفتر می تواند از طرف خود یا از روی شکایات واصله در مورد رفتار قوای حکومتی که برخلاف قانون باشد تحقیق و تفحص کند.

ماده ۵۱:

هیچ کدام از اعضای دادگاه ویژه یا هر يك از هیأت هایی که دولت فدرالی تأسیس می کند، نمی تواند تحت هیچ نامی در سایر دواير دولتي یا خارج از آن اشتغال داشته باشد. این ممنوعیت شامل اعضای قوه قضائیه، مجریه و مقننه دولت انتقالی نیز می شود.

• فصل هشتم: مناطق و استان ها و شهرداری ها و شورا های محلی

ماده ۵۲:

نظام فدرالی در عراق به نحوی طراحی می شود که مانع تمرکز قدرت در حکومت مرکزی باشد. همان تمرکزی که می تواند دوره های استبداد و ستمگری رژیم گذشته را تداوم بخشد. این سیستم حکومتی قدرت های محلی را در هر منطقه و استان تشویق خواهد کرد تا عراقی یکپارچه به وجود آید که هر شهروندی در اداره کشور نقش فعالی داشته و حقوقش تضمین و آزاد از هر سلطه ای باشد.

ماده ۵۳:

الف - حکومت فدرالی یا مرکزی، دولت منطقه کردستان را به عنوان يك دولت رسمی حاکم بر اراضی آن منطقه که تا پیش از ۱۹ مارس ۲۰۰۳ اداره می کرد و شامل استان های دهوک، اربیل، سلیمانیه، کرکوک، دیالی و نینوا می شود به رسمیت می شناسد. اصطلاح «دولت منطقه کردستان» که در این قانون آمده به معنای شورای ملی کردستان، هیأت وزیران کردستان و قوه قضائیه منطقه در کردستان است.

ب - طی دوران انتقالی مرزهای استان های هجده گانه بدون تغییر باقی خواهد ماند.

ج - استان های خارج از منطقه کردستان به استثنای بغداد و کرکوک می توانند مناطقی را بین خود تشکیل دهند و دولت موقت عراق می تواند راهکارهایی برای تشکیل این مناطق پیشنهاد کند یا آنها را به مجمع ملی عرضه و مورد تأیید قرار دهد. برای قانونی شدن تشکیل هر منطقه ای علاوه بر موافقت مجمع ملی موافقت اهالی استان های مورد نظر از طریق فراندوم الزامی است.

د - این قانون حقوق اداری و فرهنگی و سیاسی ترکمان ها و کلدانی ها و آشوری ها و تمام شهروندان دیگر را تضمین می کند.

ماده ۵۴:

الف - دولت منطقه کردستان همچنان به اعمال کنونی خود طی مرحله انتقالی ادامه می دهد مگر در مواردی که طبق این قانون اختصاص به دولت فدرالیستی داشته باشد. توزیع این کارها از سوی حکومت فدرال و مطابق با ماده ۲۵ (ه) این قانون خواهد بود. دولت منطقه کردستان کنترل بر امنیت داخلی و نیروهای پلیس را در اختیار خواهد داشت و می تواند مالیات و تعرفه هایی را در داخل منطقه کردستان وضع کند.

ب - در مورد نحوه اجرای قوانین فدرالی در منطقه کردستان، شورای ملی کردستان مجاز خواهد بود هر کدام از این قوانین را داخل منطقه کردستان تعدیل کند، البته به استثنای مواردی که در ماده ۲۵ و در ماده ۴۴ بند (د) این قانون مورد تأکید قرار گرفته و از اختیارات ویژه حکومت فدرالی است.

ماده ۵۵:

الف - هر استان می تواند يك شورای استان تشکیل و استاندار را معرفی کند و شوراهای شهری و محلی تشکیل دهد. حکومت فدرالی نمی تواند هیچ عضوی از دولت منطقه ای یا استانداری یا عضو از شوراهای استانداری و شهرداری و شوراهای محلی را برکنار کند مگر آنکه به موجب این قانون از طریق دادگاه ذي صلاحیت به جرمی محکوم شده باشد کما اینکه دولت منطقه ای نمی تواند استانداری یا عضو از اعضای شورای استانداری یا شهرداری یا محلی را برکنار کند. و هیچ استانداری نمی تواند عضوی از اعضای شورای استان یا شهرداری یا محلی تابع حکومت فدرالیسم را برکنار کند مگر در مواردی که مربوط به صلاحیت ها مبتنی بر ماده ۲۵ و ماده ۴۳ بند (د) این قانون باشد. ب - استانداران و اعضای شوراهای استان که از مارس ۲۰۰۴ در این پست ها به کار اشتغال دارند تا زمان برگزاری انتخابات آزاد باقی خواهند ماند. مگر اینکه خود داوطلبانه از کار کناره گیری کرده یا پیش از این تاریخ به دلیل ارتکاب جرمی برکنار شده باشند. هنگام عزل يك استاندار یا رئیس شهرداری یا

عضوي از اعضاي اين شوراها، شوراي مذکور مي تواند از داوطلبان بخواهد که براي عضويت نامزد شوند. شرايط اين نامزدي همان شرايط عضويت در مجمع ملي خواهد بود. هر نامزد جديدي بايد اکثريت آراي آن شورا را کسب کند.

ماده ۵۶:

الف _ شوراهاي استاني حکومت فدرال را در اجراي عمليات جاري فدراليسم در داخل استان از قبيل بازنگري برنامه هاي سالانه و بودجه و غيره کمک خواهند کرد. تأمين مالي شوراهاي استان از طريق بودجه عمومي دولت است و اين شوراها در عين حال مي توانند به طور مستقل از طريق اعمال ماليات و تعرفه ها درآمد کسب کرده و در استان چه به صورت تنها و يا با مشارکت سازمان هاي بين المللي و سازمان هاي غيردولتي و يا ساير مواردی که متناسب با قوانين فدراليسم است مصرف کنند.

ب _ شوراهاي شهرستان و نواحي و غيره ضمن کمک به حکومت فدرالي خدمات عمومي ارائه مي کنند. اين امر از طريق بازنگري برنامه هاي فدرالي در اماکن مذکور و تأکید بر تأمين نيازها و منافع محلي به طوري سالم صورت گرفته و نيازهاي مربوط به بودجه محلي و جمع ماليات ها و تعرفه هاي مربوطه را مشخص مي کنند. همچنين عمليات اداري محل را تنظيم و پيشنهاد طرح هاي محلي مي دهند و اجراي آنها را به تنهائي يا با کمک سازمان هاي بين المللي و غيردولتي بر عهده مي گيرند.

ج _ حکومت فدرالي اقداماتي را اتخاذ خواهد کرد که به ادارات محلي و منطقه اي و استان ها قدرتي اضافي و به شکلي برنامه ريزي شده بدهد. واحدهاي منطقه اي و ادارات استاني از جمله دولت کردستان بر اساس اصل عدم تمرکز و اعطاي قدرت بر ادارات محلي و شهري سازماندهي خواهند شد.

ماده ۵۷:

الف _ تمام صلاحيت هايي را که فقط در اختصاص دولت انتقالي عراق نيست مي توان از طريق دولت هاي منطقه اي و استاني در اسرع وقت اعمال کرد.

ب _ انتخابات شوراهاي استاني در کل مناطق عراق و حتي شوراي ملي کردستان در همان موعد انتخابات يعني حداکثر تاريخ ۳۱ ژانويه ۲۰۰۵ برگزار خواهد شد.

ماده ۵۸:

الف _ دولت انتقالي عراق به ويژه هيأت حل اختلافات ملكي و ساير طرف هاي مسئول بايد در اسرع وقت براي رفع ظلمي که رژيم سابق در کردستان از طريق کوچ اجباري و تبعيد ساکنان و مهاجرت اجباري آنان در داخل منطقه يا خارج از آن اعمال کرده اند تلاش نمايند. در اين راه بايد اقدامات زير انجام شود:

- ۱ _ در مورد تبعيدشدگان يا مهاجران و يا کساني که مالکيت آنها سلب شده است، دولت بايد طي مرحله اي معقول آنها را به خانه هايشان بازگرداند و اگر اين کار امکان پذير نيست، غرامتي عادلانه در اختيار آنان بگذارد.
  - ۲ _ در مورد افراي که به اراضي و مناطق خاص کوچانده شده اند، حکومت بايد طبق ماده ۱۰ قانون هيأت حل اختلافات ملكي رفتار کند تا امکان بازگشت آنها به وطنشان فراهم يا غرامت از دولت دريافت کنند يا زمين هاي جديدي در نزديکي محل اقامتشان در استان به آنها واگذار شود.
  - ۳ _ در مورد افراي که از کار برکنار شده يا ممر درآمد خود را از دست داده اند، حکومت بايد فرصت هاي شغلي جديدي را در همان مناطق در اختيار آنان بگذارد.
  - ۴ _ اما در مورد تصحيح مسئله قوميت ها حکومت بايد تمام تصميمات گرفته شده در اين باره را لغو کند و به افراد متضرر اجازه دهد که خود هويت ملي خود و گرايش نژادي شان را بدون اکراه يا هرگونه فشاري تعيين کنند.
- ب _ رژيم سابق به خاطر اغراض سياسي همچنين مرزهاي اداري را بازپچه خود قرار داد. شوراي رياست جمهوري و دولت انتقالي عراق بايد به خاطر رفع اين تغييرات ناعادلانه به مجمع ملي نوصيه کند، اگر رياست جمهوري نمي تواند اين موافقت را کسب کند بايد حکمي بي طرف تعيين شود تا موضوع بررسي شود و اگر باز هم نتوانست بايد از ديبرکل سازمان ملل متحد خواست تا شخصيتي بين المللي و مورد اعتماد را براي داوري در اين باره تعيين کند.
- ج _ حل و فصل نهايي اراضي مورد اختلاف، از جمله کرکوک تا زمان تکميل برنامه هاي فوق و يك سرشماري شفاف و تا زمان تأييد قانون اساسي دائم به تعويق مي افتد و بايد در آن زمان و با توجه به خواست ساکنان منطقه و بر مبناي اصولي عادلانه اين اختلافات حل و فصل شود.

• فصل نهم: مرحله پس از انتقال

ماده ۵۹:

الف _ قانون اساسي دائم شامل تضمين هايي خواهد بود که تأييد کند از نيروهاي مسلح عراق هرگز ديگر در جهت وحشت يا سرکوب ملت عراق استفاده نخواهد شد.

ب _ به موازات آنکه عراق طي مرحله انتقالي به عنوان يك دولت با حاکميت جاگه خود را مي يابد و تمایل به همکاري با ساير دولت ها در جهت حفظ امنيت و صلح و مبارزه با تروريسم دارد، نيروهاي

مسلح عراق در نیروهای چند ملیتی موجود در عراق و تحت فرماندهی واحد _ طبق قطعنامه شماره ۱۵۱۱ سال ۲۰۰۳ شورای امنیت و سایر قطعنامه های بعدی _ تا زمان تصویب قانون اساسی دائم و انتخاب دولت جدید مطابق با آن مشارکت اصلی خواهند داشت.

ج _ در حال تحویل دولت و به موازات کسب حاکمیت عراق، دولت انتقالی صلاحیت عقد قراردادهای بین المللی را در مورد فعالیت نیروهای چند ملیتی عامل در عراق خواهد داشت.

ماده ۶۰:

مجمع ملی باید قانون اساسی دائمی عراق را بنویسد. این مجمع مسئولیت مذکور را با به راه انداختن بحث های موردنظر درباره قانون اساسی از طریق نشست های علنی و در تمام مناطق عراق و از طریق رسانه ها و دریافت پیشنهادات از شهروندان عراقی انجام خواهد داد.

ماده ۶۱:

الف _ مجمع ملی باید قانون اساسی دائم را حداکثر تا ۱۵ آگوست ۲۰۰۵ آماده کند.

ب _ پیش نویس قانون اساسی دائم طی یک فرآیند به نظرخواهی شهروندان خواهد رسید.

ج _ فرآیند زمانی موفق و قانون مذکور تصویب خواهد شد که اکثریت رای دهندگان عراق به آن رای داده باشند.

د _ وقتی این قانون از طریق فرآیند تصویب شد حداکثر تا ۱۵ دسامبر ۲۰۰۵ انتخابات دولت دائمی برگزار خواهد شد و دولت جدید کار خود را حداکثر تا ۳۱ دسامبر شروع خواهد کرد.

ه - اگر فرآیند، پیش نویس دائم را رد کند، مجمع ملی منحل و حداکثر تا ۱۵ دسامبر ۲۰۰۵ مجمع ملی تازه ای انتخاب خواهد شد... تا مجمع جدید قانون اساسی تازه ای را دوباره بنویسد.

و _ به هنگام ضرورت، رئیس مجمع ملی می تواند با توافق اکثریت اعضا برای تکمیل قانون درخواست وقت اضافی کند. شورای ریاست جمهوری این مدت را که غیرقابل تمدید است تعیین خواهد کرد.

ز _ اگر مجمع ملی تا ماه اوت ۲۰۰۵ پیش نویس قانون اساسی را تکمیل نکرد و درخواست تمدید مهلت نیز نمود در آن صورت بند (ه) ماده ۶۱ اجرا خواهد شد.

ماده ۶۲:

این قانون تا زمان صدور قانون اساسی دائم و تشکیل یک دولت جدید عراقی بر اساس آن قابل اجرا خواهد بود.